

Redd Barna

magasinet 4/2022

Står opp for
somaliske jenter

Barnefattigdom
i Norge

Nasrats
utrolige reise

**BARNA SOM MÅ
FORLATE ALT**

BARNA STÅR I FRONTLINJEN

I dette magasinet kan du lese om blant annet Marta (3), Samah (7), Arwa (9), Siraj (13), Lydia (16), Kamilla (25) og Nasrat (35). De har ulik alder og lever tusenvis av kilometer fra hverandre på ulike kanter av verden. Likevel har de en ting til felles: barndommen deres fikk en brå vending. De fikk kjenne på brutaliteten og konsekvensene av de voksnes konflikter.

Vi har sett en kraftig økning av mennesker som flykter de siste årene. Krig, konflikt, pandemi og klimaendringer har drevet mange på flukt. Voksne og barn flykter på jakt etter et bedre liv, men utfordringene står i kø. Ofte er konsekvensene størst for barna, som påføres både synlige og usynlige sår.

Krig og konflikt har vært et gjennomgangstema i menneskets historie. Som oftest har det vært lett å skille mellom hvem som kriger og hvem det kriges mot. Det har også vært et tydelig skille mellom krig og fredstid.

Dagens krigføring har ikke en avgrenset slagmark, og overgrep blir gjennomført av både statlige og ikke-statlige aktører. Den har beveget seg fra skyttergravskriger, med frontlinjen et stykke unna befolkningen, til mer urban krigføring i tettbebygde områder der barn befinner seg.

Vold og målrettede angrep mot sivile er blitt vanligere. Krigførende grupper, stater og aktører har funnet effektive måter å terrorisere sivile på gjennom blokader, utsulting, rekruttering av

barnesoldater, seksualisert vold og angrep på sykehus, skoler og annen livsviktig infrastruktur.

Barna blir angrepet hjemme, på vei til skolen og på flukt.

Takket være dine bidrag er vi til stede i 122 land. Sammen sørger vi for at Kamilla (25) og tusenvis av andre lokale Redd Barna-medarbeidere kan stå klare til å hjelpe sårbare barn som Marta, Siraj og Lydia. Uavhengig av hvem de er og hvor de måtte befinne seg.

Tusen takk for at du stoler på oss. Sammen gjør vi verden til et tryggere sted for barn.

Denne julen har vi som mål å hjelpe 100 000 barn. Som støttespiller er du allerede med på å gjøre en enorm forskjell hver eneste dag. Skulle du likevel ønske å gjøre noe ekstra for barna denne julen, kan du enten gi et ekstra bidrag (skann koden) eller hjelpe oss med å dele nettsiden www.reddbarna.no på sosiale medier. En deling fra deg kan inspirere venner og kjente til å gjøre en forskjell.

Luca Kleve-Ruud
redaktør
magasinet@reddbarna.no

Redd Barnas arbeid: Redd Barna kjemper for barns rettigheter og for at alle barn skal overleve, lære og være trygge – uansett hvem de er og hvor de bor. Vi er medlem av internasjonale Redd Barna, verdens største uavhengige bevegelse for barn, og arbeider for og med barn i rundt 120 land. Redd Barna er en medlems- og rettighetsbasert organisasjon med rundt 100 000 faddere, faste givere og medlemmer i Norge. Vi har hovedkontor i Oslo og regionkontorer i Oslo, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Kontakt Redd Barna
Besøksadresse Oslo: Storgata 38, inngang Hausmanns gate. **Postadresse:** Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 09 00
Internett: www.reddbarna.no

Gavekonto: 8200.01.03000
Felles telefon for alle regionkontorer: 22 99 09 00
Regionkontor i Midt-Norge: Verftsgata 4, 7042 Trondheim Postboks 8881, 7481 Trondheim
Regionkontor i Vest-Norge: Kong Oscars gate 62, 5017 Bergen
Regionkontor i Sør-Norge: Tordenskjolds gate 11, 4612 Kristiansand
Regionkontor i Nord-Norge: Storgata 88, 9008 Tromsø. Postboks 145, 9252 Tromsø
Regionkontor i Øst-Norge: Storgata 38, inngang Hausmannsgate. Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo

Redd Barna-magasinet
Utgiver: Redd Barna
Redaktør: Luca Kleve-Ruud
Ansvarlig redaktør: Ingrid Svendsen
Redaksjonen ble avsluttet 15. november 2022. Redd Barna-magasinet kommer ut fire

ganger i året i et gjennomsnittlig opplag på cirka 100 000 eksemplarer og distribueres vederlagsfritt til medlemmer og personer som slutter opp om organisasjonen. Signerte artikler står for forfatterens egen regning. Ettertrykk tillatt. Vennligst oppgi kilde.
Design og presentasjon: Spoon
E-post: magasinet@reddbarna.no
Grafisk produksjon: Panzerprint AS

Redd Barna-magasinet er miljømerket med Svanen, som er en garanti for at det merkede produktet holder en høy miljømessig standard. PunaMusta Oy, som trykker dette bladet, er godkjent som svanemerket bedrift. Det vi si at hele produksjonen følger strenge miljøkrav fra råvare til ferdig produkt.

Redd Barna-magasinet er Miljøfyrtårn-sertifisert. Som Miljøfyrtårn tar vi bærekraft på alvor, og jobber kontinuerlig med miljøforbedringer og med å redusere våre klima- og miljøutslipp. Blant annet er Redd Barna-magasinet pakket i flerlagt biofilm, som er 100 prosent nedbrytbar og skal kastes som matavfall.

Redd Barna har vært medlem av innsamlingskontrollen siden 1995. Stiftelsens formål er å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål organiseres og gjennomføres på en betryggende måte, og at midlene forvaltes forsvarlig.

Synspunkter på Redd Barna-magasinet?
Tips eller ideer? Skriv til oss på magasinet@reddbarna.no

FOTO: MUSTAFA SAEED

Slik hjelper du barn på flukt side 25

INNHOOLD

SIDE 10

Pakket på minutter

Krigen brøt plutselig ut i Ukraina og tusenvis av mødre måtte ta et valg om å flykte med barna. Hva tok de med seg?

SIDE 26

De fem største flyktningleirene

Mange barn tilbringer store deler av sin barndom i leire som stadig blir større. Ofte større enn norske byer.

SIDE 28

«Iron Lady»

Kamilla er beintøff. Hun har blitt truet på livet flere ganger, men fortsetter å kjempe for jenters rettigheter i Somalia.

SIDE 38

Reisen til Norge

Bare ti år gammel flyktet Nasrat alene med sin onkel fra Afghanistan til Norge. Ferden tok to år og opplevelsene har vært skremmende. Selv ville han aldri ha sendt sine barn på en slik reise.

SIDE 44

Barnetrygden må økes

Mange barnefamilier får dårligere råd på grunn av økte priser og høyere renter. Hele en av tre må kutte i matinnkjøp.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

Usikker tid i møte side 4

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

– Kunnskap er lys side 18

Forsiden denne gang

Bildet er tatt i forbindelse med innspillingen av Redd Barnas nye kampanjefilm og er basert på sanne historier. Alle historiene er blitt fortalt til oss fra barn vi har hjulpet. I filmen er historiene satt sammen til én historie for å vise hva barn på flukt må gå gjennom og hvorfor de trenger vår hjelp på reisen. Den kan du se mer om på side 34.

På flukt er det barna som er mest utsatt for farer. Bildet er tatt i forbindelse med innspillingen av Redd Barnas nye film basert på sanne historier. Den kan du se mer om på side 34. FOTO: Luca Kleve-Ruud

EN VERDEN PÅ FLUKT

Denne julen går millioner av barn en usikker tid i møte. Aldri før har kriger, konflikter og naturkatastrofer tvunget så mange på flukt. Hvorfor er det slik, og hvilke farer og hindringer møter barna?

TEKST: KJETIL LYCHE OG LUCA KLEVE-RUUD

72 prosent av verdens flyktninger har flyktet fra fem land: Syria, Venezuela, Ukraina, Afghanistan og Sør-Sudan.

DEN FARLIGE REISEN

Mennesket har alltid vært på vandring. Det er slik vi har befolket jorden, og fortsatt er det slik at mange mennesker flytter på seg i søken etter et bedre sted å bo. Men det er forskjell på å ville flytte på seg og bli tvunget til å flykte.

For første gang er over 100 millioner mennesker på flukt.

Stadig flere flykter på grunn av krig, konflikt, vold, korrupsjon, forfølgelse og klimaendringer som gjør hjemstedene deres ulevelige. Alt dette minsker tilgangen til grunnleggende goder og tjenester som mat, vann, utdanning og helse, og tvinger mennesker inn i ekstrem fattigdom.

BARNA UTSETTES FOR FARER

41 prosent av de som flykter i verden er barn. Ikke bare må de forlate familie og venner, og alt det som

føles kjent og trygt. De kan bli lurt eller tvunget til å bli soldater, utnyttet seksuelt, jenter kan giftes bort. Mange må jobbe for å hjelpe familien økonomisk og mister dermed skolegang. De kan dø av sykdommer som er lette å behandle under vanlige forhold, og de kan oppleve vold og miste nære og kjære.

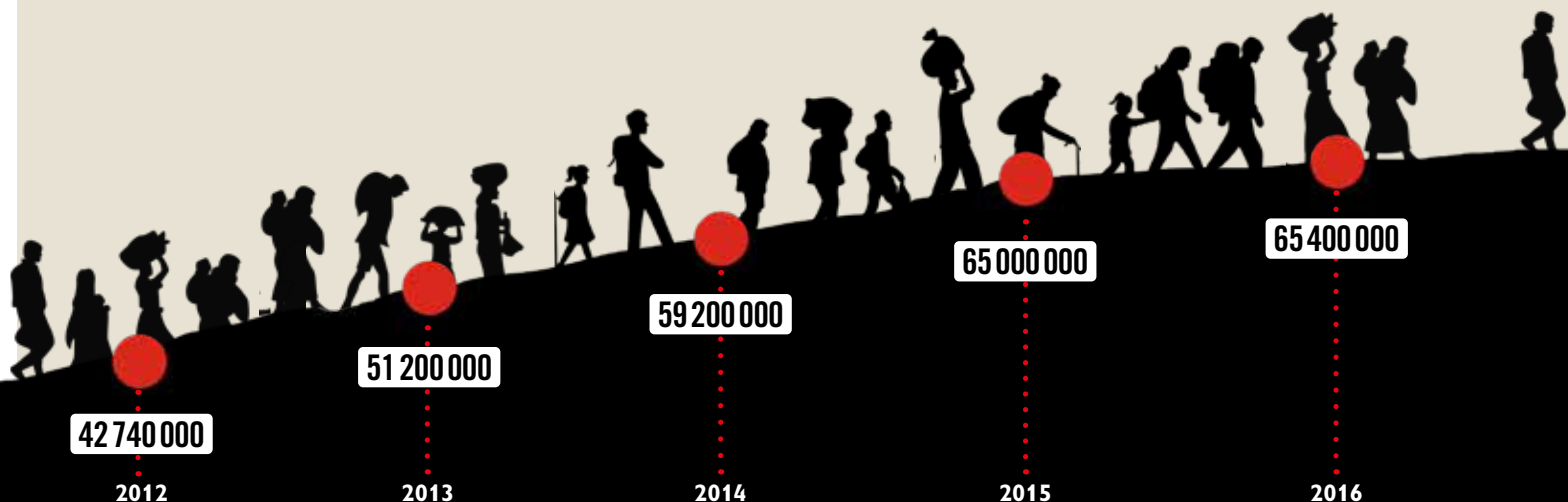
BARN MØTES MED VOLD

Barn utgjør en tredjedel av alle flyktninger i Europa, og mange av dem reiser uten foreldre eller andre voksne. De teller hundretusener, og mange har vært på flukt i flere år.

Barna som reiser inn i Europa via Balkanruten (Hellas, Bulgaria, Serbia og Bosnia og Hercegovina) blir ofte møtt med vold og overgrep av politi, grensevakter og smuglere. Det forteller 48 barn som Redd Barna har intervjuet. I rapporten *Wherever we go, someone does us harm*, forteller barn som har brukt Balkan-

«Vi satt i en båt i mørket, helt stille slik at politiet ikke kunne høre oss, da et av barna begynte å gråte i morens armer. Smugleren tok barnet ut av morens armer og kastet ham over bord. Moren begynte å krangle, forsøkte å skrike, og ble også kastet over bord. Ingen vet hvor de er nå.»

SARINA, JENTE (19)

32 millioner er i dag definert som flyktninger – dvs. mennesker på flukt fra sitt eget hjemland.

53 millioner er internt fordrevne, tvunget til å flykte og har ikke krysset en internasjonalt anerkjent statsgrense.

kilde: UNHCR og Redd Barna

«Barn utgjør en tredjedel av alle flyktninger i Europa, og mange av dem reiser uten foreldre eller andre voksne. De teller hundretusener, og mange har vært på flukt i flere år.»

ruten at de risikerer å bli kledd nakne, slått med stokker, brent med elektrosjokkvåpen og misbrukt seksuelt.

UTVIKLING I FEIL RETNING

Det er ikke bare i Europa det er vanskelige forhold for sårbare barn. Ett av seks barn i verden lever i en konfliktzone.

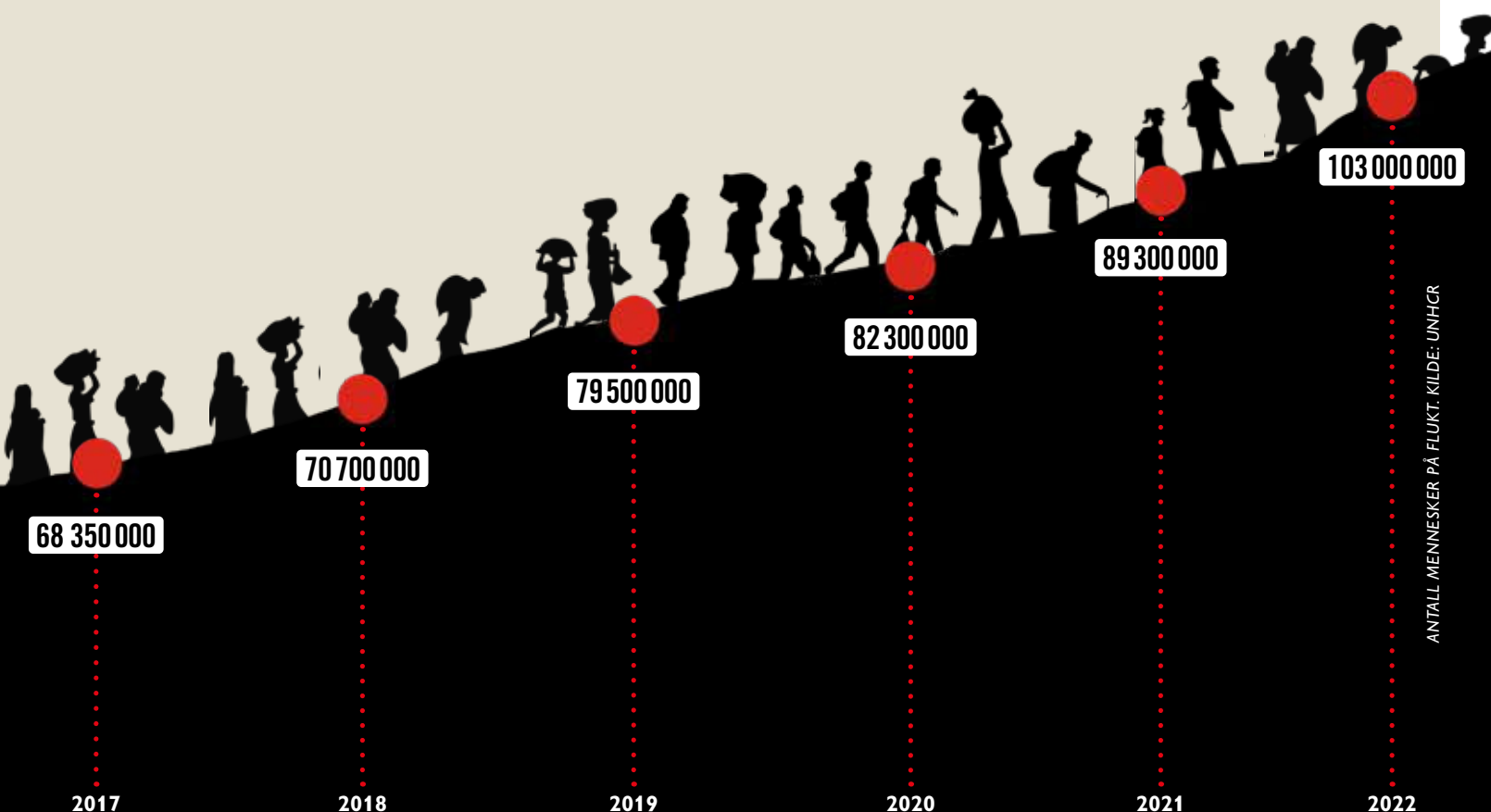
Nå lever nesten 200 millioner barn i de mest dødelige krigssonene i verden. Dette er flere enn på lenge, til tross for nedstengninger og pandemi. Det forventes at tallet skal stige ytterligere på grunn av nye konflikter, slik vi ser i Ukraina.

Redd Barnas rapport *Stopp krig mot barn: En rekrutteringskrise* viser at 337 millioner barn bor i nærheten av væpnede styrker som rekrutterer barnesoldater. Et tall som har tredoblet seg siden 1990. Og stadig flere unge gutter og jenter rekrutteres.

Barna brukes i kamphandlinger, men de blir også misbrukt seksuelt, brukt som spioner, kokker, vakter, selvmordsbombere eller som levende skjold.

– Disse funnene er grusomme, og viser med all tydelighet at faren for at barn rekrutteres som barnesoldater er skyhøy. Utviklingen går i feil retning. Barn som vokser opp i krig er ekstremt sårbare, og dette er noe mange væpnede aktører utnytter, sier Birgitte Lange, generalsekretær i Redd Barna.

Koronapandemien, nye konflikter og klimaendringer har forverret situasjonen for mange barn de siste årene. Særlig har det endret barns mulighet til å gå på skole, forverret matsikkerheten og økt fattigdommen kraftig. Dette er noen av årsakene til at mange flykter og at barna stadig utsettes for flere farer. ●

Over 40 millioner barn er tvunget på flukt. Barna blir utsatt for store belastninger under flukten og opplevelsene underveis kan være både livstruende og traumatiserende. Bildet er tatt i forbindelse med innspillingen av Redd Barnas nye film basert på sanne historier. Den kan du se på side 34.
FOTO: Luca Kleve-Ruud

BETALER PRISEN

Det er aldri barnas skyld. Likevel er det barna som betaler den høyeste prisen for de voksnes kriger, konflikter og klimakriser.

Det er egentlig blodig urettferdig: De har ikke startet kriger, er ikke skyld i voldelige konflikter, og har ikke ansvar for forurensning og misbruket av naturressurser som gjør at store deler av verden er blitt ulevelig. Likevel er det barna som lider mest når mennesker blir tvunget til å forlate hjemmene sine, kanskje også hjemlandet sitt.

EN FARLIG REISE

Over 40 millioner barn er på flukt. Vi vet en del om disse barna. Vi vet at reisen de blir tvunget ut på kan være farlig, og at opplevelsene underveis kan være både livstruende og traumatiserende. Hvorfor flyktet de? Kanskje var det en krise som bygde seg opp over lang tid og som til slutt kulminerte slik at de måtte flykte. Kanskje kom uroligheter og krig brått på. Uansett er det vanskelig for et barn å bli revet opp fra hjemstedet, venner og familie og bli tvunget ut på flukt.

Barna blir utsatt for store belastninger under flukten, noe som kan slå ut i mentale problemer som depresjon, stress og håpløshet. Usikkerheten og frykten er stor for hva som ligger foran. De kan bli fysisk syke og mangle nødvendig legehjelp. Å komme fram til et nytt sted kan også være vanskelig for et barn, selv om det er forholdsvis trygt. Kanskje blir ikke barnet tatt godt imot, kanskje kan det ikke språket og kanskje risikerer barnet og familien å måtte leve i stor fattigdom.

NEGATIVE KONSEKVENSER

Mange av barna på flukt får ikke gå på skole. Skolegang normaliserer hverdagen og gir barn mulighet for utvikling, kunnskap, beskyttelse, god mental helse og et viktig håp for fremtiden. Å ikke kunne lese, skri-

ve og regne kan få store negative konsekvenser for resten av livet. Derfor har Redd Barna et særlig fokus på å få i gang skole for barn på flukt.

Flukt, fattigdom og mangel på utdanning er en giftig cocktail. Mange barn må arbeide for å bidra til familiens økonomi, særlig barn som er revet opp fra hjemmet sitt. Mer enn 160 millioner barn lever som barnearbeidere i verden i dag. Millioner av dem er i realiteten slaver. De går ikke på skole, og har lite håp om en bedre framtid. Halvparten av barna er involvert i farlig, potensielt helseskadelig, arbeid. Noen familier tvinges til å gifte bort barna sine altfor tidlig. Medgift og en munn mindre å mette kan øke sjansen for at familien overlever.

VI KAN HJELPE

Hva vet vi om barna som lever i områder med krig og konflikt? I tiåret mellom 2010-2020 ble 93 236 barn drept eller skadet på grunn av konflikter og kriger. Det tilsvarer en hel skoleklasse – hver eneste dag. Dette er de barna som er offisielt registrert. Trolig er tallet mye høyere.

Det samme gjelder for tallene for barnesoldater. De forteller at 8521 barn ble brukt som barnesoldater i 2020. Men også her er tallet trolig betydelig høyere.

Uansett tall er det viktig å ikke glemme at vi kan gjøre mye for disse barna. Redd Barna er til stede med gode tiltak over alt der barn er tvunget ut på flukt. Vi gir aldri opp kampen for å gi verdens mest sårbare barn en framtid.

Ett barn på flukt er ett for mye. ●

160

millioner barn lever som barnearbeidere i verden i dag. Millioner av dem lever som slaver.

PAKKET PÅ MINUTTER

Brått var det krig i Ukraina. Tusener av mødre måtte i løpet av timer bestemme seg for om de skulle flykte med barna, hvor de skulle reise og hva de skulle ta med seg.

TEKST: KJETIL LYCHE FOTO: LEWIS KHAN

Luftsirener uler og bombene faller og treffer byen du bor i. Plutselig er det krig der du bor. Hva gjør du?

22 år gamle Milena var en av mange som opplevde marerittet. Russland gikk til angrep på Ukraina, og hjembyen hennes ble bombet. Hun tok med seg ettåringen sin og søkte dekning i foreldrenes kjeller.

Familien ville at Milena skulle ta med barnet og komme seg i sikkerhet. De bodde rett ved et opplagt bombemål - et viktig gassrør i fylket Ivano-Frankivsk i Ukraina.

Hun pakket raskt det viktigste for barnet og seg selv: varme klær, mat, papirer og dokumenter og en pc. Hun ble hjulpet til grensen mot Romania.

- Det er smertefullt å forlate hjemmet og landet sitt. Like vanskelig var det å si farvel til mannen min ved grensen. Vi visste ikke om vi noen gang vil se han igjen, sier Milena, som nå er i Romania. ●

LA PÅ FLUKT I SYVENDE MÅNED

Åtte millioner mennesker har flyktet fra Ukraina, ifølge FN. Det er den raskest voksende flyktningkrisen siden andre verdenskrig.

En av flyktningene er Irina. Hun var gravid i syvende måned da krigen startet, og fikk 24 timer på seg til å bestemme om hun skulle flykte med sin ti år gamle datter. Grunnen var varsel om at et strengt portforbud ville bli innført. En frivillig tilbød å hjelpe henne med å krysse grensen, hvis hun kom seg dit.

Hun ville først ikke forlate hjemmet sitt.

– Men for tiåringen min og mitt ufødte barns skyld bestemte jeg meg for å dra. De har hele livet foran seg, sier Irina, som nå er i sikkerhet i Romania.

Hun flyktet sammen med tusener av andre med tog fra Kyiv. Toget var overfylt, men da lokføreren så at Irina var gravid slapp han henne inn på et av togets toaletter som var i stand. Der fikk hun sitte under hele reisen. ●

FLUKTEN BLE BESTEMT PÅ FÅ MINUTTER

Vira hadde et godt liv i Ukraina. Hun jobbet som sykepleier og oppfostret to små barn, Marta (3) og Alona (seks måneder). Så kom krigen og endret alt.

Foreldrene ville bli, men ønsket at Vira skulle ta med barna og reise – for barnas skyld. I løpet av noen minutter ble det bestemt.

– Det er så mye en vil ta med seg, sier Vira. De hadde tatt med mange klær og saker og leker ned i kjelleren da de søkte ly for bombene.

– Så måtte vi ta med alt opp fra kjelleren, og bestemme at lite av det var helt nødvendig. Du pakker bare små ting, som varme klær til barna.

Du tar ikke med noe spesielt til deg selv, bare dokumenter. Vi pakket medisiner for å bli der i tre dager, ikke tre måneder, sier Vira som nå er i Maramures i Romania. ●

DEN SKUMLESTE DAGEN I VÅRE LIV

24. februar i år fikk læreren og småbarnsmoren Mariya en telefon fra en slektning.

– De fortalte at de hadde blitt bombet, sier hun.

Fem minutter senere traff missiler i fylket Dnipropetrovsk, der Mariya og barnet bor.

– Det var den skumleste dagen i våre liv, sier hun.

Å bestemme seg for å flykte er en kompleks og tung avgjørelse. En forlater alt; familie, venner, hjem og ting. Du drar vekk, ute å vite hvor til eller hvor lenge.

– Vi tok bare med barneklær og klærne jeg sto og gikk i, sier hun.

To par bukser, to t-skjorter, en kåpe. Ikke noe mer. Det er vanskelig å bære mye med et lite barn.

– Jeg er helt i sjokk. Det er krig i Europa i 2022, sier Mariya. ●

Arwa var bare seks år gammel da hun for første gang fikk møte krigens brutalitet. Hun fikk brannskader på arm og bein og sliter med traumer.

SYNLIGE OG USYNLIGE SKADER

Stadig flere barn opplever krig. Ikke bare kan de selv, foreldre, søsken og venner miste livet, de kan også bli skadet eller misbrukt. I tillegg kommer skadene som ikke synes, de mentale.

TEKST: KJETIL LYCHE

Gjennom de siste 16 årene har FN verifisert mer enn 266.000 grove forbrytelser mot barn i konfliktsoner. Det vil si at barn drepes og lemlestes, voldtas, kidnappes, rekrutteres som barnesoldater, angripes på skoler og sykehus og nektes tilgang på humanitær hjelp. Mister barna utdanning, mister de også håpet om en bedre framtid.

FYSISKE SKADER

Arwa bor i den lille landsbyen Hodeidah i Jemen, landet som er revet i stykker av en brutal krig.

En dag hun var ute og hjalp familien med å plukke mangoer, eksploderte en bombe i nærheten. En brann spredte seg raskt i mangoplantasjen, og Arwa klarte ikke å komme seg vekk. Bare seks år gammel fikk hun kraftige brannskader i høyre arm og bein. Siden har hun ikke kunnet gå skikkelig, eller bruke

den skadde hånden.

- Jeg kan forklare alt, men jeg vil ikke huske det som skjedde, sier Arwa.

Faren fikk henne raskt til sykehus for førstehjelp. Tre år senere er Arwa og den yngre søsteren Bushra fortsatt sterkt preget av opplevelsen.

- De er redde. Når de hører krigsflyene, kryper de sammen. Jeg prøver å roe dem, men klarer det ikke. De bare hylar, redde for at det er et nytt luftangrep, forteller Saleh, faren hennes.

PSYKISKE SKADER

I krig blir barn vitne til bestialske handlinger, drap, tortur og forfølgelse. De kan også selv bli utsatt for de samme handlingene.

Familien har ikke hatt nok penger til å betale operasjonen som Arwa behøver. Men nå får Arwa hjelp fra Redd Barna til å dekke kostnaden.

Barna trenger ikke bare medisinsk hjelp og kostnader dekket for medisiner, operasjoner og sykehusplass. De trenger også behandling for mentale skader. Det er lett å se Arwas skader på hånd og ben. Men de psykiske skadene er ikke synlige på samme måte. Dette viser seg på flere måter: hun er hele tiden redd, hun er trøtt, og hun nekte å gå på skolen.

Redd Barna gir også hjelp til å bearbeide traumer. Med kyndig hjelp og støtte kan de fleste barn utvikle seg og leve et verdig liv, til tross for slike vonde erfaringer. ●

22

prosent står i fare for å utvikle alvorlige psykiske lidelser etter å ha opplevd krig og konflikt.

Kilde: WHO

FOTO: AL-BARAA MANSOOR

TRUFFET AV GRANATSPILNER

Eman (5) og Samah (7) var ute og lekte i gatene med vennene sine da en bombe slo ned. De to guttene og ni andre barn overlevde angrepet i Taiz sørvest i Jemen, men fikk alvorlige skader. En tre år gammel gutt døde.

- Det er skammelig! Det er våpenhvile i landet. Barna mine leker her hver dag og vi tror de er trygge. Men det ser ut til at det ikke finnes noe som er trygt i dette landet, sier Tamin, som er far til et av de skadde barna. ●

72

millioner barn lever nær væpnede grupper som bruker seksuell vold mot mindreårige som våpen i krigføringen.*

150

millioner jenter anslås å miste barndommen på grunn av barneekteskap innen 2030.*

120

millioner jenter verden over opplever seksuell utnyttelse.*

**Kilde: Redd Barna*

VOLDTEKT OG TVANGSGIFTING

Når barn legger ut på flukt, er de i større fare for å bli voldtatt eller tvangsgiftet. Å gifte bort en datter gir familien medgift og en munn mindre å mette.

Med krig kommer voldtekt av kvinner og barn. I andre verdenskrig ble alle parter beskyldt for massevoldtekter, men ingen av krigsdomstolene anerkjente seksuell vold som en straffbar handling.

Først i 1992 begynte FNs sikkerhetsråd å se på voldtekter i krig som en internasjonal forbrytelse, som følge av krigene i det tidligere Jugoslavia. Og det var ikke før i 2008 at sikkerhetsrådet vedtok en resolusjon om at seksuell vold faktisk er en fare for internasjonal fred og sikkerhet.

BLEVOLDTATT AV OPPRØRERE

Jenter som blir voldtatt kan ufrivillig bli foreldre. De tvinges til å føde og ta vare på overgriperens barn. Slik som Lydia. Hun er bare 16 år gammel og har flyktet fra DR Kongo til Uganda.

I hjemlandet bodde hun sammen med moren. De dyrket bønner og mais, og hun gikk på skolen. Men hjemlandet har lenge vært ustabilt og preget av vold.

- Da jeg kom hjem fra skolen en dag og ikke fant moren min, begynte jeg å lete etter henne. Det var da noen opprørssoldater fant meg og gjorde meg uren. De var to stykker som voldtok meg, sier Lydia.

Hun klarte etterhvert å flykte alene til en leir i Uganda. Etter en stund der følte hun seg dårlig, og ble sendt til lege.

- Jeg ble testet for hiv, men de fortalte

meg at jeg ikke hadde det og at jeg i stedet var gravid. Jeg følte meg dårlig og ble syk. Og jeg sov ikke godt etter å ha fått vite at jeg var gravid, sier Lydia.

I dag har hun en seks måneder gammel sønn. Det skulle hun ikke hatt.

DEL AV KRIGFØRINGEN

I mange sammenhenger er seksuell vold en bevisst taktikk for krigføring. Denne formen for voldelige overgrep terroriserer og ødelegger enkeltpersoner, familier og hele samfunn. Volden kan etterlate de overlevende med følelsesmessige traumer og psykiske skader, fysiske skader, uønskede graviditeter, sosialt stigma og seksuelt overførbare infeksjoner som HIV. Frykten for seksuell vold skremmer hele lokalsamfunn, og hindrer kvinner og jenter i å delta i det offentlige liv eller gå på skole. Kostnadene og konsekvensene varer i generasjoner. Og ofte fortsetter massevoldtektene etter at våpnene har tiet og fredsavtaler er signert, ifølge UNWoman, FNs utviklingsfond for kvinner.

Lydia bor nå i en flyktningbosetting vest i Uganda sammen med sønnen, to tanter og deres barn.

- Krig påvirker vanligvis jenter mer enn gutter, som måten ting skjedde med meg på. Det er ikke det samme for kvinner som menn, sier den unge jenta. ●

3 millioner barn dør hvert år på grunn av underernæring.*

11 Alvorlig underernærte barn har 11 ganger høyere risiko for å dø, sammenlignet med velernærte barn.*

Barn på flukt er ofte langt unna nødvendige helsetjenester. Halvannet år gamle Luc fikk alvorlig lungebetennelse, og var syk i fem dager før moren fikk ham til og hadde vanskelig for å puste. I tillegg hadde diaré og oppkast gjort ham ekstra svak. I perioder var han bevisstløs og vanskelig å få kontakt med. Moren var oksygen, blodoverføring og antibiotika. Til å begynne med ble Lucs tilstand verre, men etter en dag med riktig medisiner begynte han å bli bedre. Uten Heldigvis reagerte han godt på behandlingen, og er i dag en frisk og rask gutt. FOTO: Jonathan Hyams

39 Hvert 39. sekund dør et barn av lungebetennelse.*

149 millioner barn var kronisk underernært i 2021.*

*kilde: Redd Barna

sykehuset. Situasjonen var livstruende. Luc hostet kraftig livredd for at hun skulle miste sønnen. Legene ga ham medisinsk behandling hadde Luc trolig ikke overlevd.

Sado har tatt med sin syv måneder gamle sønn til helseklinikken. På grunn av tørke har Abdi lidd av alvorlig underernæring siden han ble født. FOTO: Misan Harriman

FÅR IKKE NØDVENDIG HELSEHJELP

Barn på flukt kan bli syke, både av vanlige barnesykdommer og av infeksjoner og skader. Ofte får de heller ikke nødvendig helsehjelp, noe som kan ha dødelig utgang.

Dårlige bo- og sanitærforhold, kulde, røyk, fukt, lite klær, mat- og vannmangel, og økt stress er med på å gjøre barna syke. Religiøs tilhørighet, rasisme, språk og lover kan også bidra til at barna ikke får helsetjenestene de trenger i det landet de kommer til som flyktninger.

TØRKEN HERJER

Abdi er syv måneder gammel og bor sammen med mamma Sado, pappa Ahmed og ett søsken i en liten landsby i Somalia.

Han har lidd av alvorlig underernæring siden han ble født. Årsaken til dette er tørken som herjer deler av Somalia og store

delar av Afrikas Horn. Abdi sliter med å få i seg næring uten å kaste opp.

– Som nyfødt nektet han å drikke morsmelk, ble ganske syk og mistet matlysten. Da han var en måned gammel tok jeg ham med til en religiøs healer, men det fungerte ikke. Jeg bestemte meg da for å ta ham med til landsbyens helseklinikk. Sykepleieren informerte oss om at han var alvorlig underernært, sier Sado.

HUSDYRENE DØDE

Tidligere hadde familien 55 friske husdyr, men tørke rammer også dyrene. Med bare 20 husdyr igjen er familiens en gang så rike tilgang på melk, kjøtt og smør blitt sterkt begrenset, og de overlever nå av pannekaker og ris.

Da husdyrene døde, mistet Sado og ektemannen Ahmed sin eneste inntektskilde, og hadde ikke råd til å ta Abdi til sykehus eller betale for medisiner. I stedet blir han behandlet på et mødre- og barnehelsesenter, støttet av Redd Barna.

– Helsen til Abdi er det som bekymrer meg mest. Jeg er trist, både over situasjonen til barnet mitt og hvordan tørken har påvirket familien vår, sier Sado. ●

9000

Mellom 2020 og 2021 har over 9000 elever og lærere har blitt bortført, vilkårlig arrestert, skadet eller drept.*

258

millioner barn mellom 6 og 18 år stod utenfor skolen i fjor.*

*kilde: UNESCO og Redd Barna

SKOLEN GIR HÅP

Barn som lever i krig, konflikt og naturkatastrofer mister ikke bare hjem, familie og venner. De mister også skolegang som kan gi dem håp om en bedre framtid.

Hvis du ikke har en skole å gå til, hva har du da?

Gang på gang når barn blir spurt om hva som er aller viktigst for dem, svarer de skole. Det gjelder også for barn som lever i krig eller konfliktsituasjoner.

SKOLE GIR TRYGGHET

– I vårt arbeid ser vi at familier på flukt prioriterer utdanning for barna veldig høyt. Det er fordi de vet at skole gir trygghet og en normalitet i en forferdelig situasjon, samtidig som det også gir barna håp og mulighet for en bedre framtid, sier Ragnhild Therese Nordvik, seksjonsleder for utdanning i Redd Barna.

Skolen kan være en overlevelsesarena for barn i en akutt krise, ved at den representerer normalitet i en vanskelig tid. I tillegg til skolefag, kan lærere formidle informasjon og tjenester som er nødvendig, enten det gjelder vann, ernæring, hygiene eller beredskap.

MØTER ANDRE BARN

Åtte år gamle Shams mistet faren sin til kreft i 2018 mens de bodde i Syria. Etter at han døde, kom Shams og hennes familie til Irak og slo seg ned i en leir for syriske flyktninger. Her går hun på Redd Barnas utdanningscenter, hvor hun deltar i et program som bruker kunst og kultur for å gi barna kunnskap og en måte å bearbeide traumer på.

– Jeg liker vennene mine her, og jeg elsker de som jobber her. Jeg kommer til senteret fordi jeg elsker å tegne og lære, og jeg elsker alle fargene. Da jeg tegnet i dag følte jeg meg veldig bra. Jeg vet ikke hvordan jeg skal uttrykke hva jeg følte, men det ble veldig fint, sier Shams.

RISIKO FOR FRAFALL

Skolen kan bidra til en normalisering av en ellers ekstrem hverdag for barn, og bidra til at barna får bearbeidet sine opplevelser.

Men først og fremst er skolen viktig for å sikre at barn lærer, og at de slipper store avbrudd i læringsprosessen. Jo lenger et barn er utenfor skolen, desto større er risikoen for at det ikke kommer tilbake igjen.

– Jeg blir sjalu når jeg ser et lite barn som ringer pappaen sin og sier «pappa» foran meg. Da blir jeg lei meg og såret, jeg føler nesten at jeg dør, og jeg gråter til jeg er utslitt, sier Mariam. Hun er 16 år gammel og fra Mosul i Irak.

Mariam mistet den ene hånden da to raketter traff familiens hus under de irakiske

sikkerhetsstyrkenes operasjon for å gjenerobre Mosul fra ISIS. Hånden var ikke det eneste hun mistet.

– Jeg mistet min far, min bror, mine søstre, mine nieser og tre søskenbarn. De var unge og uskyldige. Jeg var ung og mistet hånden min. Det ødela livet mitt, og framtiden min er borte, sier Mariam.

FOTO: SAM TARLING

Mariam (16)

– KUNNSKAP ER LYS

Mariam drømmer om å bli lærer når hun blir voksen.

– Jeg ønsker å bli lærer for å hjelpe andre barn til å lykkes på skolen, til å bli bedre – og bedre enn oss. Kunnskap er lys. Uten kunnskap vil livet være forapt, sier Mariam.

Redd Barnas seksjonsleder for utdanning, Ragnhild Nordvik, er enig:

– Utdannelse er en rettighet som alle barn har, og denne rettigheten mister de ikke selv om de er på flukt. Vi vet at barn som ikke går på skole er i større fare for å oppleve andre rettighetsbrudd, som å bli giftet bort, bli gravide i altfor ung alder, bli rekruttert av væpnede grupper eller måtte gjøre farlig arbeid. Uten utdanning er det også færre valgmuligheter for barna når de blir voksne, sier Nordvik. ●

Shams elsker å være på utdanningscenteret. Her får hun en måte å bearbeide traumer på gjennom kunst og kultur. Sammen med andre barn får hun hjelp til å finne normalitet i en vanskelig tid.

TVINGES TIL ARBEID OG KAMP

Barn som vokser opp i områder med krig og stadige konflikter kan ofte ikke velge selv. Mange blir tvunget til å bli soldater, eller til å jobbe for å brødfø familien.

Rukara var bare 13 år gammel da han ble barnesoldat. Han var stolt og følte seg uovervinnelig. Alt var bra helt til han så vennene bli drept én etter én.

70
prosent av alt
barnearbeid
er konsentrert
i jordbruks-
sektoren

*kilde: Redd Barna

FN har tidligere anslått at rundt 300 000 barn er soldater, fordelt på konflikter i 20 land. Det er slett ikke bare gutter som ender opp i kamp: nesten fire av ti er jenter.

Barn blir en del av en væpnet styrke eller gruppe av ulike årsaker. Noen blir bortført, truet, tvunget eller manipulert av væpnede aktører. For andre er fattigdom, overlevelse og beskyttelse av familie og lokalsamfunn avgjørende.

13 ÅR OG SOLDAT

– Livet mitt var veldig fint, sier den 15 år gamle kongoleseren Rukara. Han forteller at han for to år siden hadde et vanlig liv; han gikk på skole og brukte tiden med venner.

Livet i provinsen Nord-Kivu er tøft. Det var her forløpet til krigene i DR Kongo startet med etniske rensinger i 1993, og området har vært ustabil siden. Fortsatt har ikke de sentrale myndighetene i DR Kongo kontroll over områdene. Konfliktnjene er mange: de handler om etnisitet, politikk og

økonomi, og over 20 forskjellige opprørsgrupper har oppstått i regionen siden konfliktene startet.

Opprørere styrte nabolaget der Rukara bodde, og synet av menn med våpen var hverdagslig for ham. Han følte seg sett da opprørerne begynte å gi ham oppmerksomhet.

– Jeg bestemte meg der og da for å bli med. Jeg var stolt og viljesterk, forteller Rukara.

Han fikk opplæring i å lade og skyte med pistol. Opprørerne syntes han var modig, noe han var stolt av. Bare 13 år gammel var han plutselig soldat.

SÅ VENNER DØ

Han fikk sigaretter og marihuana, og ble smurt inn med «juju» – som han ble fortalt ville gjøre ham usårbar. Han syntes det lignet på en blanding av aske og gele, men tvilte ikke på effekten.

– I starten da jeg ble med i gruppen følte jeg meg bra. Men etterhvert begynte jeg å føle meg dårlig fordi jeg så mange mennesker dø, inkludert vennene mine, sier Rukara. Han ble ofte feilaktig be-

8595

barn ble
rekruttert som
barnesoldater
i 2020

kilde: Redd Barna

160

millioner barn
er involvert i
barnearbeid
globalt

kilde: Redd Barna

FOTO: Hugh Kinsella Cunningham

skyldt for ting som gikk galt, og straffet hardt av de voksne soldatene.

Vendepunktet kom i en kamp mot regjeringsstyrker. Han var en av ti barnesoldater som delte på tre pistoler i en trefning mot overlegne styrker. De var ikke redde, de var jo udødelige med «juju» som beskyttet dem.

Likevel så Rukara én etter én av kameratene bli skutt og drept, og han skjønnte at han måtte rømme for å redde livet. Han gjemte seg blant noen banantrær, og løp for livet videre med et par medsoldater.

– Jeg har ett råd å gi til unge som rekrutteres til krig: kom deg ut. Ta kontakt med en hjelpeorganisasjon. Så får du hjelp og kan starte livet på nytt.

Redd Barna har sammen med lokale partnere hjulpet Rukara med psykososial støtte og rehabilitering slik at han kan finne veien tilbake til et normalt liv. Nå har Rukara et ønske for sin framtid: å bli hjelpearbeider og hjelpe andre barnesoldater. ●

FOTO: JONATHAN HYAMS

Det var lange og harde dager for Siraj. Fra klokken fire om morgenen til skolen startet klokken ett på dagen plukket han tomater.

JOBBER FOR Å OVERLEVE

Ifølge Unicef er hvert tiende barn i alderen fem år og oppover barnearbeidere. Dette tilsvarer rundt 160 millioner barn. Brorparten av dem er gutter.

Det viktigste våpenet mot barnearbeid er velferdsordninger, som gratis utdanning og økonomisk støtte til familier. Før covid-krisen var 47 prosent av verdens befolkning effektivt dekket av minst én velferdsordning som ga beskyttelse. De resterende er helt uten støtte fra myndigheter. Nesten tre fjerdedeler av verdens barn mangler sosiale støtteordninger.

Flyktet i desperasjon

Siraj (13) var et lite barn da krigen brøt ut i Syria. Det ble vanskelig å få tak i mat, medisiner og andre ting familien trengte for å overleve. Ikke engang skolene ble skånet fra bombingene, og det ble stadig farligere å bevege seg utendørs.

Til slutt hadde familien ikke mat. I ren desperasjon dro Sirajs far av gårde på motorsykkelen sin for å lete etter jobb i byen. På vei dit ble han truffet av en bil og døde.

Etter farens død turte Sirajs mor ikke noe annet enn å flykte. Hun ville få barna i sikkerhet i Libanon.

Turen gikk med buss. De ble stoppet i flere kontroller. Soldater kom inn i bussen og krevde penger. Mange ble slått og mishandlet fordi de ikke hadde penger å gi dem.

Jobbet før skolen startet

Siraj husker det var kaldt om nettene. Spesielt når det regnet eller snødde. De hadde ingenting. Ikke madrasser til å legge på jordgulvet, ikke varme klær eller tepper. I begynnelsen var de avhengig av hjelp fra andre for å overleve.

For å hjelpe familien økonomisk begynte Siraj å jobbe før skolen.

Fra klokken fire om morgenen til skolen startet klokken ett på dagen, plukket han tomater.

Det ble lange og harde dager for den unge gutten.

– Enkelte dager var jeg så sliten at jeg ikke orket å vaske meg da jeg kom hjem. Det var så vidt jeg klarte å spise før jeg måtte legge meg.

Etter seks harde år i flyktningleiren fikk de hjelp fra Redd Barna.

I dag er Siraj og familien godt etablert i egen leilighet i Italia. Langt unna det trekkfulle teltet og det kalde jordgulvet i flyktningleiren. ●

Enas (10) er en av mange millioner barn som bor i leirer rundt om i verden. Regn og kulde er bare noen få av utfordringene hun og andre barn på flukt møter. FOTO: Hadil Arja

FALSK TRYGGHET

Flyktningeleirer skal være en trygg havn for barn på flukt. Men de kan også være en arena for overgrep, vold og utnyttelse av kvinner og barn.

TEKST: LUCA KLEVE-RUUD

Det har regnet tungt og kaldt over flyktningleiren i flere dager i strekk. Lyden av regndråper som hamrer på den tynne teltduken blander seg med rop fra voksne. Inne i et av teltene kryper ti år gamle Enas fra Syria ut fra pleddet hun har ligget under. Hun er allerede fullt påkledd. Natten er så kald at hun må sove med klærne på.

Hun tar på seg de slitte joggeskoene sine og tråkker ut i det våte terrenget utenfor teltet. De voksne har forsøkt å lage små kanaler for å lede vannet bort fra teltene. Men det er sannsynligvis bare et tidsspørsmål før vannet finner en vei inn.

BEKYMRET

Enas er en av mange millioner flyktninger og internt fordrevne som i dag bor i leirer rundt om i verden.

Birgithe Lund-Henriksen og Teresa Castilho, seniorrådgivere for barns beskyttelse i Redd Barna, er ekstremt bekymret for alle dem som er på flukt.

– Vi har sett en kraftig økning av mennesker på flukt de siste årene. Både på grunn av økt antall konflikter, ekstreme og hyppige klimautfordringer, og i senere tid en global pandemi som har hatt stor innvirkning på blant annet fattigdom. Voksne og barn flykter på jakt etter et bedre liv, men ender opp med mange utfordringer på veien, også i leirene.

UTFORDRINGER I KØ

Selv om Enas og de andre som bor i leirene har et midlertidig husly, gir leirene lite sikkerhet og håp for fremtiden.

– Barn som Enas, som opplever ekstremvær som kulde, flom og tørke, har økt risiko for sykdom og traumer, sier Castilho.

Værforholdene har vært tøffe de siste vintrene i store deler av Midtøsten. Barn og voksne på flukt har vært plaget med temperaturer godt under frysepunktet og store snømengder. De har hatt store utfordringer med å finne nok mat, og mangel på drivstoff og brensel har ført til liten mulighet for oppvarming. Noe som gjør at mange blir syke. Men det er ikke alt. Ifølge Lund-Henriksen står flere utfordringer og farer i kø.

– I leirer står barn overfor risikoen for å bli adskilt fra familie og ikke få tilgang til livsnødvendige tjenester som mat, husly, skoler, helse og rådgivning. For å overleve blir barn i verste fall presset til ekteskap, seksuell utnyttelse, rusmisbruk, barnearbeid og kriminalitet.

– Situasjonen for barn på flukt er ekstremt krevende. På grunn av vanskelige levekår, vold og traumer fra flukten og oppholdet i leirer, opplever mange barn flere psykiske helseproblemer som må tas tak i, som posttraumatisk stresslidelse, depresjon, selvmordstanker og angst. Mange barn og unge i leirer uttrykker mangel på håp og ambisjoner for fremtiden, og ser ingen måte å komme seg ut av dagens situasjon, sier Castilho.

STØTTE OG STABILITET

Millioner av barn i konfliktområder opplever daglig overgrep og traumer som gir usynlige sår som ikke leges av seg selv. For at barn skal ha det bra, må de

«For at barn skal ha det bra, må de føle seg trygge, elsket og få de grunnleggende behovene dekket.»

føle seg trygge, elsket og få de grunnleggende behovene dekket. De trenger å bli tatt vare på av familien sin og bli støttet av samfunnet sitt. Men mange barn i disse leirene mangler stabilitet og normalitet i livet.

Både Lund-Henriksen og Castilho understreker hvor viktig det er å følge opp barn i leirer og at organisasjoner som Redd Barna gjør en ekstremt viktig jobb.

– Vi er der når barna er på sitt mest sårbare. Før de flykter, under flukten og i flyktningleirer og andre steder de kommer til. Vi tilbyr barn og familier en rekke tjenester, både direkte og gjennom strategiske partnerskap, inkludert helse, ernæring, hygiene, utdanning, samtalerterapi og beskyttelse.

Sammen med dem som flykter, forsøker Redd Barna å styrke lokalsamfunn. Vi skaper sikre lære- og lekeplasser der barna kan få den omsorgen og støtten de behøver. Ved å støtte og utdanne lokale sosialarbeidere, sørger Redd Barna for at barna får stabilitet. Sosialarbeiderne ivaretar hvert enkelt barn, kartlegger hvilket behov det har og hva som er mulig å gjøre med tilgjengelige ressurser.

PERMANENT FOR MANGE

Tilbake i leiren står Enas fortsatt i regnet. Uten hjelp utenfra har hun liten sjanse for å finne en vei ut av livet i leiren.

Leirene er i utgangspunktet ment å være midlertidige hjem som skal gi beskyttelse og hjelp til mennesker som er på flukt. De skal dekke grunnleggende behov for mat, rent vann, tak over hodet og helsetjenester. Men selv om det ikke er ment som en permanent ordning, er det mange som blir værende i leirene i flere år.

På tre år har over én million barn blitt født i flyktningleirer. Og mange barn ender opp med å tilbringe sin barndom i leirer under vanskelige forhold. Avhengig av sted, kan det gå en hel generasjon før en flyktning kommer seg ut av leirene. Derfor er det viktig å gi dem et best mulig utgangspunkt slik at de ikke mister utdanning og et håp for fremtiden.

– Barn er fremtiden i sine lokalsamfunn, men deres egen tid er nå. Det å ikke satse på dem i dag vil ødelegge deres mulighet for en bedre framtid, og kanskje fremtiden til neste generasjoner også. Det er vårt ansvar i Redd Barna å sikre at barn har grunnleggende rett til å lære, overleve og bli beskyttet, sier Lund-Henriksen og Castilho. ●

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

Selv om leirene er ment å være midlertidige, ender mange barn opp med å tilbringe sin barndom i leirer under vanskelige forhold. Bildet er tatt i forbindelse med innspillingen av Redd Barnas nye film basert på sanne historier. Den kan du se på side 34.

Med din støtte får barn på flukt hjelp på mange måter.

SLIK HJELPER VI BARN PÅ FLUKT

På grunn av økende antall kriger og konflikter, økte priser på drivstoff, matmangel, sykdomsutbrudd og naturkatastrofer møter stadig flere barn store hindringer helt i starten av livet.

Antall barn i konfliktsoner og klimautsatte områder har økt kraftig siste ti årene. Nesten **200 millioner barn lever nå i de mest dødelige krigssonene i verden.** I tillegg er millioner av barn, som er ett år i dag, i fare for å bli utsatt for hetebølger syv ganger oftere enn sine besteforeldre.

De aller fleste av disse barna er i en sårbar og usikker livssituasjon. For mange er hindringene så store at de ikke kan klare å komme videre i livet uten hjelp. Deres rett til å overleve, lære og være trygge står i fare. **Din støtte til barna har aldri vært viktigere enn nå.**

1

Helsehjelp

Barn og familier på flukt har ofte reist fra alt de eier. Tilgangen til mat og drikke er liten og barna kan bli utsatt for skader og sykdommer. Din støtte går til mat, medisiner, rent vann og utstyr som hindrer smittsomme sykdommer.

2

Utdanning

Barns tilgang på skole og utdanning er under sterkt press. Med din hjelp kan vi redde deres drøm om skolegang, utdannelse og en mulig vei ut av fattigdom. Vi reparerer ødelagte skoler, og setter opp midlertidige læresteder der barn har mistet tilgang til skole.

3

Nødvendig utstyr

Når en familie mister alt i en krig eller katastrofe, kan et bidrag fra deg sørge for at barna får tilgang til varme tepper, telt, hygieneartikler, klær og utstyr til provisorisk tak over hodet.

4

Beskyttelse

Krig og katastrofer er skremmende for både barn og voksne. Det setter dype spor, og uten hjelp kan det prege resten av livet. Med din støtte etablerer vi trygge lekeplasser, psykososial støtte og hjelp til å bearbeide skremmende og truende opplevelser.

5

Gjenforening

Når krig eller naturkatastrofer tvinger familier vekk fra sine hjem, kan barn og foreldre bli borte fra hverandre. Den uoversiktlige situasjonen gjør at mange enslige barn står i fare for å bli utsatt for misbruk og vold. Redd Barna sporer opp foreldre og barn, og sørger for at de kan gjenforenes trygt.

SLIK HJELPER DU FLYKTNINGER I NORGE

Med din støtte hjelper Redd Barna også barn som har flyktet til Norge.

Aktiviteter i regi av våre frivillige

Redd Barna har medlemmer og frivillige over hele landet som engasjerer seg for at alle barn skal få oppfylt sin rett til trygghet, og få en god start på livet i Norge.

Påvirkningsarbeid

Redd barna jobber for at barn på flukt får innfridd sine rettigheter både i inn- og utland. Vi legger press på politikerne og jobber blant annet for å trygge fluktruter for barn, styrke barns rettssikkerhet, likeverdig omsorgs-, helse og utdanningstilbud, bedre boforhold på mottak og styrke barneperspektivet i integreringsarbeidet.

Innhenting av erfaringer og innspill fra barn og unge

Vi løfter fram barn og unges egne erfaringer og anbefalinger i vårt arbeid og diskusjon med blant annet politikere.

BIDI BIDI **(246 312 FLYKTNINGER)**

Helt i ytterkanten nordvest i Uganda, ved grensen til Sør-Sudan, ligger Bidi Bidi. Fram til 2016 var dette en fredelig liten landsby med spredte hytter omkranset av skog. Men borgerkrigen i Sør-Sudan gjorde at innbyggertallet vokste raskt, fra å være en rolig bygd til å bli en by med over 240 000 flyktninger.

Den ugandiske staten har gitt flyktningene lov til å bosette seg her og til å dyrke jorden. Mange driver med jordbruk og selger overskuddet. Det finnes markeder, skoler, helsesenter og kirker. Det er også planer om å bygge et kultursenter for unge; over 60% av alle som bor her er under 18 år.

Fra å starte som små leirer med et hundretalls mennesker, kan leirene til slutt bli store områder og samfunn satt sammen av mange leirer. De inneholder ofte skoler, sykehus, idrettsanlegg, små butikker og kontorer. Mange mennesker og lite ressurser gjør at leirene er avhengig av hjelp utenfra. Redd Barna er til stede i alle landene der de fem største leirene holder til.

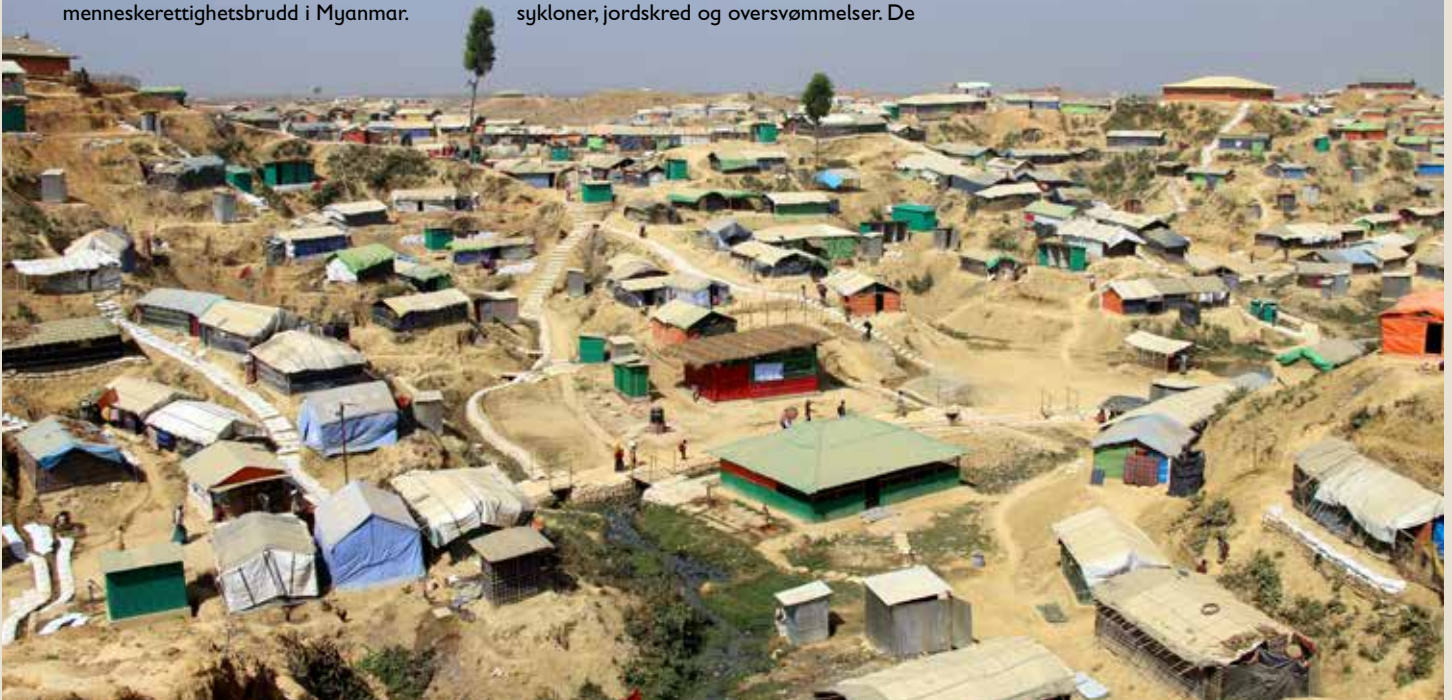
HER ER VERDENS FEM STØRSTE FLYKTNINGLEIRE

KUTUPALONG (752 590 FLYKTNINGER)

Dette er for tiden verdens største flyktningleir der 752 590 Rohingya-flyktninger har bosatt seg. Over halvparten er barn. Rohingyaene har flyktet fra vold, overgrep og alvorlige menneskerettighetsbrudd i Myanmar.

Kutupalong ligger i Cox's Bazar-regionen i Bangladesh, og området er satt sammen av omtrent 27 flyktningleirer. Cox's Bazar er stadig utsatt for naturkatastrofer som sykloner, jordskred og oversvømmelser. De

overfylte leirene forverrer risikoen for flom og skred. Totalt bor det 936 733 Rohingya-flyktninger i hele Cox's Bazar-regionen.

DADAAB (233 805 FLYKTINGER)

I et tørt og ubeboet område i Kenya, bare 90 kilometer fra grensen til Somalia, ligger Dadaab - en ansamling av fem store flyktingleirer. Dette skulle være et midlertidig hjem for 90 000 somaliere som var på flukt fra borgerkrig. Kraftig tørke i Somalia gjorde at leiren vokste raskt og huset en periode rundt 450 000 mennesker.

I dag bor det 233 805 flyktinger i Dadaab. Leirene har et yrende liv med egne markeder, butikker, skoler, moskeer, sykehus og idrettsanlegg. Men de er avhengige av hjelp utenfra. På grunn av siste måneders tørke og militære offensiver i Somalia, har Dadaabs innbyggertall begynt å vokse kraftig igjen. Og behovene er enorme.

KAKUMA (188 526 FLYKTINGER)

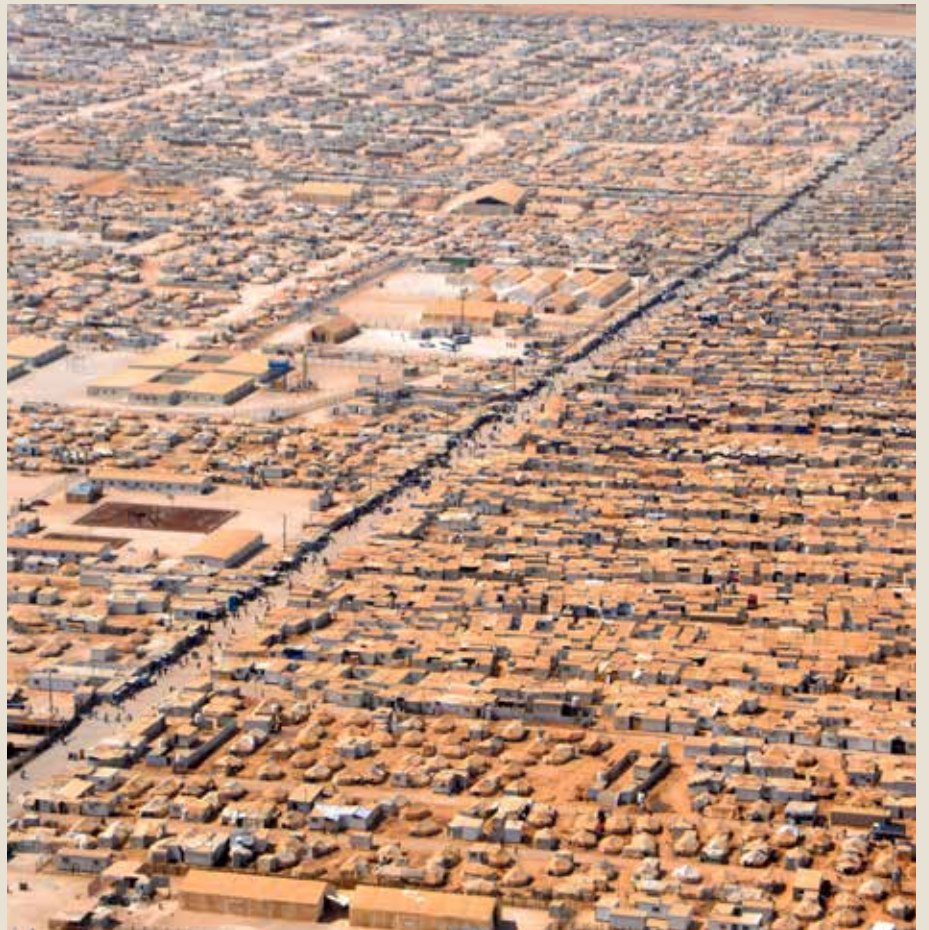
Turkana-distriktet i Kenya har blitt bosted for 233 648 flyktinger fordelt på to store leirer. Kakuma er den største med 188 526 flyktinger, fulgt av Kalobeyei med 45 122 flyktinger. Rundt 60 prosent av flyktingene kommer fra Sør-Sudan, og resten er fra naboland som blant annet DR Kongo og Somalia.

Regjeringen i Kenya har i lengre tid forsøkt å stenge alle leirer i landet, uten å gi flyktingene noe alternativt bosted.

ZAATARI (82 130 FLYKTINGER)

Zaatari ligger nord i Jordan. Da konflikten i Syria eskalerte i 2011, flyktet mange over grensen til Jordan i frykt for borgerkrig og vold. Allerede det første året bodde det over 150.000 syriske flyktinger her. Gradvis har antallet minket og er i dag nesten halvert.

Til tross for at dette skulle være en midlertidig leir, fungerer Zaatari som en liten by. Det finnes fotballbaner, et titalls skoler, samfunnshus, lege og rundt 1.800 butikker og bedrifter. Men selv om dette høres fint ut, lever de aller fleste i stor fattigdom og med høy gjeld.

Kamilla Yussuf Abdi (25) jobber i felt for Redd Barna i Baidoa, Sør-Somalia. De siste fem årene har hun jobbet for å fremme barns rettigheter i flyktningleiren.

TIL KAMP FOR JENTERS RETTIGHETER

Hun går som en mann, snakker mye og har blitt truet på livet flere ganger. Kamilla Yussuf Abdi (25) kalles «Iron Lady», og er forbilde for unge jenter.

TEKST OG FOTO: SOFI LUNDIN

Solen står allerede høyt på himmelen i Baidoa i Sør-Somalia. Varmen er helt uutholdelig og de fleste søker ly i skyggen. Inne i et av husene har Shukri Muhammed (15) lagt frem et teppe på gulvet så gjesten kan få sitte. Hun smiler til Kamilla som setter seg ved siden av henne. De ble kjent for litt over tre år siden da Kamilla kom tilbake til hjembyen Baidoa for å jobbe. Shukri var en sjenert jente som ikke turte å uttrykke sine følelser. Nå snakker hun modig om temaer som barns rettigheter, menstruasjon og viktigheten av å tørre å forsvare seg. Hun er en del av Redd Barnas program «Child Champion» her i Baidoa og en av mange jenter som Kamilla har hjulpet opp gjennom årene.

– Jenter blir oppdratt til ikke å si hva de mener. Døtre blir ikke prioritert til utdanning, og mange blir giftet bort allerede i 13-årsalderen. De må vite at de har rettigheter og verdighet, sier Kamilla.

Kamilla har jobbet i fem år for Redd Barna. I jobben som saksbehandler reiser hun rundt i Sør-Somalia for å identifisere barn som trenger beskyttelse.

– Omsorgssvikt er et stort problem her. Foreldre forlater sine barn i leiren når de går på jobb, og mange barn, helt ned i syvårsalderen, blir sendt til byen for å tigge. Barn trenger beskyttelse, og mange sliter mentalt etter alt de har opplevd, sier Kamilla.

EN MILLION NYE FLYKTNINGER

Utenfor huset til Shukri står den brunrøde gjørmen opp til anklene på de forbigående. Etter to år med tørke kom plutselig regnet. Som de fleste i leiren, ble familien til Shukri tvunget til å flytte på grunn av den langvarige tørken. Ifølge FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), har over én million somaliere flyktet fra sine hjem siden januar 2021. I områdene rundt byen Baidoa bor det over 600 000 internt fordrevne fordelt på rundt 500 flyktingleirer. Her lever folk i dyp fattigdom og er avhengige av hjelp fra bistandsorganisasjoner. Redd Barna startet arbeidet sitt her i forbindelse med tørken i 2011, da FN erklærte hungersnød i Somalia. I dag er rundt 7,8 millioner mennesker – omtrent halvparten av befolkningen – rammet av tørke, hvorav 213 000 står i fare for å bli rammet av hungersnød i følge FN.

FRAVÆRENDE FEDRE

Fra huset til Shukri slynger en smal sti seg videre mellom små kuppelformede hytter. Takene er dekket av hvit plast. Mange av husene er hjem for alenemødre og barnefamilier som unge jenter er blitt overhode for fordi foreldrene av ulike grunner har blitt borte.

«Døtre blir ikke prioritert til utdanning og mange blir giftet bort allerede i 13-årsalderen. De må vite at de har rettigheter og verdighet.»

KAMILLA YUSSUF ABDI

«Jeg fikk kallenavnet «Iron Lady» fordi jeg var så flink til å forsvare jenters rettigheter.»

KAMILLA
YUSSUF ABDI

– Mange mødre må ta seg av barna alene. Menne-
ne er enten drept i krigen, eller lar være å bidra til
familien. De fleste menn er avhengige av «Khat»;
en plante med ruslignende virkning. De prioriterer
ikke mat og skolepenger, sier Kamilla.

OPPDRAKT AV KVINNER

Hun er selv oppvokst med alenemødre rundt seg.
Faren til Kamilla døde under borgerkrigen og mo-
ren hennes ble over natten aleneforsørger for to
jenter. Moren besluttet raskt å sende Kamilla til en
tante i Kenya. Tanten hennes forsørget ni andre
barn og oppveksten rundt sterke kvinner formet
Kamilla til den hun er i dag.

– Jeg var virkelig ikke skoleflink, jeg var en skik-
kelig drittunge, sier Kamilla og ler høyt.

Hun smiler når hun tenker på læreren som tok
henne under sine vinger og hvordan hun utviklet
seg i Kenya.

– Hun hadde tro på meg og jeg ble utnevnt som
rådgiver på skolen. Plutselig var jeg den som folk
stolte på og ønsket å fortelle om sine problemer til.

Jeg fikk kallenavnet «Iron Lady», sier hun og smi-
ler.

DISKRIMINERING OG SKOLESLUTT

I slutten av tenårene dro Kamilla tilbake til hjem-
byen Baidoa i Sør-Somalia. Her begynte hun på
universitetet. Men den viljesterke jenta møtte snart
på utfordringer.

– Tenk å være jente og snakke så mye! Hva er pro-
blemet hennes?! spurte folk på skolen.

Kamilla ble fortalt at hun gikk som en mann og at
det ikke var greit at hun gikk til markedet alene.

– Jeg var strake motsatsen til bildet de har av en
jente! Etter å ha blitt utsatt for mobbing ble hun
deprimert og hoppet av studiene. Det mislikte mo-
ren hennes sterkt. «Jeg er ingen mann, men jeg har
oppdratt to selvstendige jenter. Kom deg tilbake til
skolen!» sa moren til Kamilla. Og sånn ble det.

VENTER I DAGER PÅ HELSEHJELP

På en åpen plass i leiren står et hundretalls kvin-
ner utenfor en helseklinikk og venter. Innenfor
dørene jobber helsepersonell fra Redd Barna på

Kamilla Yussuf Abdi (25) på skolebesøk i et av flyktningleiren i Baidoa. Dette er en av flere skoler der Redd Barna gir utdanning til barn som har flyktet på grunn av tørke og konflikt. Redd Barna støtter 22 skoler i Baidoa der over 10 000 barn får undervisning.

spreng. Kamilla lener seg over en gråtende kvinne som holder et barn i fanget.

– Jeg gikk i mange timer for å komme hit og har ventet i flere dager på hjelp. Barna mine er syke og trenger mat, sier seksbarnsmoren Nuuney Adan Abdinoo (27). I oktober rapporterte FN at ett barn i minuttet blir innlagt for medisinsk behandling på grunn av tørken. Ved dette helse- og ernærings-senteret, som drives av Redd Barna, får mødre og barn medisinsk hjelp og næringstilskudd. Ekstremt underernærte barn blir videresendt til Redd Barnas stabiliserings-senter der de får oppfølging og senge-plass. Siden januar i år har Redd Barna behandlet rundt en halv million barn ved slike sentre i Somalia.

TRUET PÅ LIVET

Kamilla snakker fort og engasjert om jobben hun gjør.

I arbeidet med å spre kunnskap om barns rettigheter og identifisere de mest sårbare barna, møter hun mange utfordringer. Kamilla har vært truet på

livet flere ganger. Fra å bli oppringt med trusler til å bli siktet på med pistol. Hver gang fordi fedre ville at barna og familien skulle bli registrert som ekstra sårbare og motta støtte og hjelp. – Jeg mottar mange trusler fra menn, men jeg vet at folk her vil forsvare meg uansett hva det gjelder, sier hun.

Personen som siktet på Kamilla ble fratatt pistolen av lokalbefolkningen. Men like etter dro han opp en kniv. – Jeg måtte løpe for livet, sier Kamilla.

«MOR» TIL SINE SØSKEN

Regnet ser ut til å være på vei tilbake. Men etter den verste tørken på 40 år er det mer enn litt regn som skal til for å hjelpe folk tilbake til livet.

– De fleste som bor her har mistet alt etter åre-lang tørke. De har ingenting å returnere tilbake til. Mange har levd med trusler fra Al Shabaab og tør ikke å dra utenfor leiren, sier Kamilla.

Trusler fra militante grupper er en annen utfordring i arbeidet hennes. På jobb må hun følge mange sikkerhetstiltak, og hun kan bare bevege seg ut i felt når hun får klarsignal fra sikkerhetsteamet.

«Jeg ønsket å få jenter til å innse at det er håp selv om du er oppvokst i en fattig familie uten far.»

KAMILLA
YUSSUF ABDI

Legen Osman Muhammed undersøker en toårig jente som får behandling for underernæring ved Redd Barnas sykehus i Baidoa. Sykehuset kalles for stabiliserings-senter og majoriteten av barna som blir lagt inn her har akutt underernæring og får ernæring og oppfølging her i opp til to uker.

«Jeg gråter ofte om natta og blir søvnløs når jeg tenker på hva alle disse barna opplever. Jeg har ikke møtt en eneste forelder som tar seg tid til å spørre barnet sitt hvordan dagen har vært.»

KAMILLA YUSSUF ABDI

Kamilla går videre mellom de små hyttene og kommer fram til en annen jente hun har fulgt i mange år. 17-årige Hawa Isak Adan deler et mørkt lite rom sammen med sine tre søsken. Begge foreldrene hennes er døde, og de siste seks årene har Hawa vært «mor» til sine søsken. Tørken i hjembyen gjorde livet ulevelig, og barna måtte flykte.

– Jeg husker livet på landsbygda som veldig vanskelig. Vi hadde ikke vann og ingenting kunne gro, sier hun.

I dag lever hun av kontantstøtten hun får fra Redd Barna. I tillegg har hun en liten butikk der hun selger sukker, mel og andre dagligvarer. Livet er ikke lett, men Hawa har store drømmer.

– Jeg drømmer om å bli lege sånn at jeg kan hjelpe mine søsken til et bedre liv, sier hun.

RESPEKTERT AV ALLE

Etter fem år i felt for Redd Barna har Kamilla utallige historier å fortelle. De aller fleste handler om unge jenter som Hawa og Shukri. Hun er bekymret for barna, men glad for at jobben hun gjør er med på å gjøre en forskjell.

Tilbake hos 15-årige Shukri har jentas mor kommet for å snakke med Kamilla.

– Kamilla er en del av familien vår. Hun er som en mor for datteren vår, sier moren til Shukri.

I dag er Kamilla en sterk stemme og en viktig del av samfunnet. Hun er respektert av mange.

– Jeg vet at historien min gjør en forskjell for mange, og det er det som driver meg, sier Kamilla stolt.

Hun retter på hijaben og ser ned på de rosa Nike-skoene.

– Jeg går fortsatt som en mann og bryr meg ikke det minste. Hvis du ikke tar meg for den jeg er, er det ditt problem, sier hun og ler. ●

Kamilla snakker med kvinner som står utenfor Redd Barnas helse- og ernæringscenter i en av flyktningleirene i Baidoa. Dette er den eneste klinikken på mange kilometers avstand. Stort behov og knappe ressurser gjør at pågangen er enorm og ventetiden er lang.

Shukri bor i Baidoa og er en del av Redd Barnas program *Child Champion*. Hun er en av mange jenter som Kamilla har hjulpet opp gjennom årene. I dag snakker Shukri fritt om temaer som barns rettigheter, menstruasjon og viktigheten av å kunne forsvare seg.

Marianne Haji Ibrahim (60) prater med Kamilla om livet i Baidoa. De to kjenner hverandre godt etter Kamillas hyppige besøk i området. Her bor Marianne med sine to barn. Familien flyktet da tørken gjorde at de måtte selge alt de eide for å kunne kjøpe mat.

Se filmen om barnas flukt!

Hver eneste dag tvinges nye barn på flukt. Barn som opplever ting de aldri skal måtte oppleve. Gjennom denne gripende filmen, basert på sanne historier, kan du få et innblikk i hva barn må gjennom når de flykter, og hvorfor de behøver vår hjelp.

SCAN QR-KODEN ELLER **SE FILMEN** PÅ
[REDDBARNA.NO/JUL/#VIDEO](https://reddbarna.no/jul/#video)

DET SKJER I VERDEN

FOTO: SACHA MEYRS

FÅR HJELP MOT USYNLIGE SÅR

AFGHANISTAN

Ferdows er tolv år gammel. Som de fleste barn elsket han skolen og være med venner. Men livet tok en brå vending da Taliban forsøkte å ta kontrollen over landet.

Under et raketangrep, som traff huset han bodde i, raste veggene og han ble liggende bevisstløs under ruinene.

Familiemedlemmer dro han ut og fikk han i sikkerhet. Men det var umulig å komme seg til et sykehus på grunn av konfliktene i området. De måtte vente til neste dag.

Det viste seg at Ferdows hadde alvorlige skader i venstre arm og venstre bein. Men de ytre skadene var ikke det som endret Ferdows liv.

Nesten hver natt har Ferdows mareritt. Han har sterk hodepine, har mistet matlysten, gråter i lange perioder og har sluttet å snakke med venner og familien.

Ferdows pappa tok kontakt med Redd Barna, og Ferdow mottar nå langsiktig og tilpasset hjelp for å takle de psykiske utfordringene.

HJELP TIL FLOMOFRE

PAKISTAN

Helt siden juni har 80 millioner mennesker, derav 16 millioner barn, blitt rammet av store regnmengder og flom i Pakistan. Over 6 millioner mennesker har hatt behov for hjelp.

Redd Barna var tidlig ute og har hjulpet barn og familier som har mistet alt. Vi har delt ut mat, gitt tak over hodet, satt opp trygge lære- og lekeplasser og helsetjenester.

I tillegg har vi drevet to medisinske sentre i Swat, Khyber Pakhtunkhwa, hvor barn har fått medisinsk behandling. Rundt 40 000 mennesker, derav 20 000 barn, har fått livreddende hjelp etter flomkatastrofen.

FOTO: MOHAMMAD UMAIR

FOTO: MEETHAK AL KHATIB

JOBBER FØR SKOLEN

IRAK

Redd Barna leder et arbeid med å støtte alle de som velger å flytte tilbake etter å ha rømt fra Sinjar i Irak.

Saradadsht (13) og hennes familie er en av de som nå bor i området. De er rammet av ekstrem fattigdom og går inn i en vanskelig periode. Hun og familien bor et telt i Sinjar-regionen, i Irak. Teltet er varmt om sommeren og ekstremt kaldt om vinteren. Og når det regner drypper det gjennom den ødelagte teltduken. For å få endene til å møtes jobber Saradadsht fire timer i pappa sin lille matbutikk. Det er fortsatt lite kunder her og inntekten er minimal. Når det er lite å gjøre drar hun ut og leker med en av brødrene. Etter jobben drar hun på skolen. Hun håper på å bli lege.

– Jeg skulle ønske at vi hadde litt mer penger, slik at Saradadsht slapp å jobbe og heller kunne være fri og leke, sier far.

Saradadshts familie får støtte av Redd Barna.

I Sinjar gir Redd Barna hjelp og støtte i form av beskyttelse, tilgang til rent vann, helsetjenester, hygieneartikler, juridisk bistand, mat, kontantoverføringer og opplæring.

EN STERK OG MODIG STEMME

NIGERIA

Det å bo i et konfliktområde påvirker barn på mange måter. Selv var Zaynab (16) ute av skolen i ett år på grunn av konflikt i regionen der hun bor. Men hun var en av de heldige.

Økende konflikter bidrar ofte til at barn giftes bort, blir rekruttert til barnesoldater eller mister livet.

Zaynab har vært ambassadør for Redd Barna og deltatt på globalt, regionalt og nasjonalt nivå for å snakke om spørsmål rundt jenter og hvordan konflikter i Nordøst-Nigeria påvirker barn.

Hun ble engasjert i jenters rettigheter etter at hennes beste venninne ble giftet bort og døde under sin første fødsel. Budskapet til Zaynab er tydelig og veldig viktig.

– Barneekteskap er en form for vold. Det fratrar jenter retten til en barndom og begrenser jenters muligheter for blant annet utdannelse.

Som barn kom Nasrat Sahag seg gjennom en tøff reise fra Afghanistan til Norge. Han kommer aldri til å glemme årene på flukt.

DEN FARLIGE REISEN TIL NORGE

Bare 10 år gammel flyktet han fra Taliban. I to år sultet og frøs han seg fra Afghanistan til Norge. På den lange reisen gjemte han seg i lastebiler, gikk til fots gjennom villmarken, ble skutt på av politiet og satt i fengsel. Nå er Norge hans nye hjemland.

TEKST: ELIN TOFT FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

Da Nasrat Sahag forlot Afghanistan en høstdag i 1997, hadde verken han eller moren en anelse om hvor lang reisen skulle bli. Han var knapt 10 år gammel, og skulle reise til trygghet i Europa sammen med en onkel. At det skulle ta to lange år før familien igjen var samlet, ante ingen.

– Det var en tøff reise, og jeg hadde aldri sendt mine egne barn ut på en så farlig tur, sier Nasrat. Han er blitt 35 år gammel, og bor med kone og to små døtre i Oslo. Den unge norsk-afghaneren er utdannet økonom, og jobber i et sikkerhetsbyrå.

Nasrats historie henger tett sammen med framveksten av Taliban. Da reisen hans startet høsten 1997, hadde den voldelige, islamistiske terrorgruppen tatt kvelertak på Afghanistan. Forholdene for befolkningen, særlig for kvinnene, var uutholdelig. Nasrats far forsvant, trolig ble han drept av Taliban.

– Mamma sørget veldig over at pappa var blitt borte, og brukte tid og ressurser for å lete etter ham. Hun var aleine tilbake med tre små barn, fikk ikke gå på jobb og kunne ikke forsørge oss. Hun mente jeg ville få en bedre framtid hvis jeg kom meg til Europa, forteller Nasrat.

SPISTE BARE BRØD

Reisen gikk gjennom sju land. Alt var organisert av menneskesmuglere.

I flere av landene hadde Nasrat og onkelen familie som hjalp dem. Her kunne de bli boende i lengre perioder mens flukten videre ble organisert. I andre land måtte de klare seg selv, som best de kunne. Slik gikk to år.

– Enten var vi på reise, eller så var jeg innestengt. Jeg fikk ingen skolegang, og hadde ingen aktivite-

ter som er vanlige for barn. Som i Usbekistan, der jeg satt innesperret i et hus sammen med mange andre flyktninger. Vi fikk ikke gå utenfor døra på et halvt år av frykt for at vi skulle bli oppdaget. Dette halvåret spiste jeg ikke noe annet enn brød, som ble kastet inn til oss.

FARLIGE GRENSER

Og så var det grenseovergangene.

– Det verste var når vi krysset grenser. Fra Usbekistan tok vi tog til Russland. Vi prøvde to ganger, ble tatt av vaktene på grensen hver gang og sendt tilbake til Usbekistan. På tredje forsøk ble vi også stoppet. Denne gangen ble onkelen min ført bort og banket opp, og så bestakk han grensevaktene med penger.

Fra Russland gikk ferden videre til Ukraina med en svær lastebil. Der var en gruppe mennesker plassert lengst inne.

– Det var nesten ingen luft, selv om det var boret noen små hull i siden på lastebilen. Jeg fikk knapt puste, og flere rundt meg besvimte og holdt på å dø av mangel på oksygen. Vi satt inne i mørket mestille i 6-7 timer. Og ingen mulighet for å gå på do.

Men det verste hadde han foran seg.

ET GRUSOMT DILEMMA

– Jeg kommer aldri til å glemme grenseovergangen fra Tsjekkia til Tyskland.

Nasrat ser ned og samler seg litt før han forteller. Dette er vondt å snakke om, selv i dag.

– Det var kaldt og vi gikk midt på natten inne i et høytliggende skogsområde. Gruppen var på 30 mennesker fra forskjellige land. Vi ble jaget fram-

DETTE ER TALIBAN

Taliban er en islamsk fundamentalistisk bevegelse i Afghanistan. Bevegelsen styrte landet fra 1996 til 2001, og tok igjen kontroll over Afghanistan i 2021. Taliban er beryktet for sitt brutale styre basert på en streng tolkning av sharia (islamsk lov), hvor vestlige kulturelle uttrykk er forbudt, kvinners frihet er svært begrenset og selv mindre forbrytelser kan resultere i dødsstraff ved blant annet steining. Kilde: Store norske leksikon

«Han ga til slutt paret beskjed om at enten la de fra seg barnet og gikk videre med gruppen, eller så ble alle tre igjen inne i villmarken. Paret valgte det første alternativet.»

over i stummende mørke av smugleren, som gikk først og ga kommandoer. Jeg ante ikke hvor jeg satte beina, men måtte bare gå på.

Det som skjedde videre har Nasrat vanskelig for å fortelle. Et par hadde med seg et spebarn som gråt og gråt. Smugleren ble stadig sintere siden grensevakter kunne komme til å høre barnet og avsløre dem. Han ga til slutt paret beskjed om at enten la de fra seg barnet og gikk videre med gruppen, eller så ble alle tre igjen inne i villmarken. Paret valgte det første alternativet, og gikk fra barnet sitt.

– Hvordan er det mulig å gjøre noe sånt mot barnet sitt!? Jeg hadde aldri i livet forlatt barnet mitt på den måten! Men kanskje tenkte de at det var den eneste måten de kunne overleve på. Kanskje dette var deres eneste sjanse. Vi var dypt inne i villmarken, og de visste jo ikke hvor de kunne gå, hverken den ene eller den andre veien. Det var et grusomt dilemma, og et grusomt valg de tok. Men likevel – jeg hadde blitt hos barnet mitt.

BESKUTT AV POLITIET

Etter en tolv timers strabasios fottur i vilt og ulendt terreng var Nasrat totalt utslitt. Tidlig på morgenen nærmet de seg grensen til Tyskland. Det de ikke visste, var at politiet var blitt varslet og ventet på dem. Da smugleren oppdaget politiet, forsvant han. Gruppen løp i alle retninger, mens politiet ropte til dem. Da folk ikke stoppet, skjøt politiet etter dem og slapp løs hunder.

– Jeg kastet meg ned, og heldigvis ble verken jeg eller onkelen min truffet av kulene eller jaktet ned av hundene. Men politiet tok oss, og vi endte opp i fengsel i Praha i Tsjekkia.

11 år gammel og i fengsel? Det høres spinnvilt ut!

– Jeg satt på samme avdeling som onkel. Akkurat da synes jeg det var litt kult. Men det er utrolig å tenke på i dag.

Da de slapp ut av fengselet etter tre måneder, prøvde de på nytt langs en annen rute. Denne gangen klarte de å krysse over til Tyskland.

KALDT MØTE MED DANMARK

Reisen fra Tyskland til Danmark bød også på problemer.

– Vi tok båten og kom fram klokka fem om morgenen, midt på vinteren. Ikke et menneske var å se da vi kom i land, for de som skulle møte oss hadde bommet på dagen. Vi frøs og det var iskaldt. Vi hadde ingen steder å gå inn og ingen penger. Vi stod der i mange timer og visste ikke hva vi skulle gjøre. Til slutt gikk onkelen min ut på gata og tigget penger, og klarte å få nok til å ringe til noen.

Afghanere har stort nettverk over hele verden etter mange år med diaspora. Nasrat forteller litt lattermildt om hvordan onkelen ringte noen i Afghanistan som kjente noen i Pakistan som kjente noen i Danmark for å be om hjelp. Etter mange timer dukket noen opp og hentet de to iskalde og sultne flyktingene. Og snart var de klar for siste etappe på flukten.

For Nasrat, som i to år hadde vært på en utrygg og farlig reise, var det ett spørsmål som gjaldt hele veien: Er vi framme nå? Så da de noen dager etter krysset grensen til Norge med båt og fikk vite at ja, nå var de framme, sa han til onkelen sin: Jeg skal aldri mer reise noe sted!

– Jeg bestemte meg for at dette skal være hjemmet mitt og hjemlandet mitt. Nå bor jeg her. Jeg har opplevd Norge som trygt fra dag én. Det betyr mye for meg.

– Hva tenker du i dag om menneskesmuglere?

– Smuglerne bryr seg ikke om menneskeliv. De bryr seg bare om penger. De lar folk ligge igjen for å dø framfor å hjelpe dem, og tjener penger på det. Det er en enorm profitt i denne trafikken. Samtidig er jeg her i Norge i dag på grunn av menneskesmuglere. Livet mitt er bra. Så ja, som du hører har jeg et dobbelt forhold til dem.

FREMMEDE FOR HVERANDRE

Da Nasrats mor fikk vite at sønnen endelig var trygt framme i Norge, reiste hun etter med de to minste barna. Reisen deres gikk langt raskere, og de var framme i Norge etter tre måneder.

Familien var splittet i to år. Kanskje ser vi for oss gjensynsglede, scener med tårer og klemmer da de endelig møttes igjen. Men Nasrat beskriver ikke et hjertelig møte da han traff mor og søsken igjen i Norge. Etter to års adskillelse nesten uten kontakt, var båndet mellom Nasrat og mor brutt. «Vi var som fremmede for hverandre», er ordene han bruker etter å ha tenkt seg litt om. Søskenene var små da han reiste, og husket ham knapt.

I dag har Nasrat og moren et nært og godt forhold, der klemmene sitter løst.

– Hva tenker du om at moren din sendte deg av gårde på en så farefull ferd?

– Som barn var jeg nok litt sint, men jeg forstår det bedre i dag. Forholdene i Afghanistan var forferdelige, og hun visste ikke at det ville bli så farlig og ta så lang tid.

REISEN I NORGE

Reisen forandret Nasrat. Han tror han hadde vært en annen person i dag uten denne opplevelsen.

– Jeg var en 10-åring som reiste fra Afghanistan; et barn. 12-åringen som kom til Norge var voksen. Jeg lærte mye de to årene på flukt, for eksempel hvem en kan stole på, og hvordan en skal oppføre seg. Jeg fikk en stor ansvarsfølelse, og en sterk følelse av frykt og utrygghet.

Nasrat har også gjort en annen reise; som innvandrer i Norge. På tross av det dårlige utgangspunktet er han i dag godt etablert med utdanning, jobb og egen familie.

– Jeg hadde knapt nok gått barneskole, og så ble

Nasrat er to år gammel og feirer fødselsdagen med faren sin i Afghanistan. Da Taliban tok makten i landet noen år senere, forsvant faren. Familien har aldri fått sikkert svar, men tror han ble drept av Taliban. (Privat foto)

«Smuglerne bryr seg ikke om menneskeliv. De bryr seg bare om penger. De lar folk ligge igjen for å dø framfor å hjelpe dem, og tjener penger på det.»

NASRAT SAHAG

Jeg plassert rett inn i 7.klasse på den lokale skolen her i Oslo. Jeg ble kastet rett ut i skolen, uten å ha grunnleggende skolegang og uten å kunne norsk. Det som skjedde på skolen var helt ubegripelig for meg, forteller han og ler litt oppgitt.

– Hva trenger et barn som kommer til Norge?

– Omsorg, omsorg, omsorg. Voksne som kan følge dem opp over lengre tid, og som forstår hva barnet har gått igjennom. Barn som kommer til Norge som flyktninger trenger kontakt med både folk fra hjemlandet som de kan snakke med på sitt eget språk, og nordmenn som kan forklare dem om det nye landet. Og så trenger de gode aktiviteter. Aktiviteter er veldig viktig, for mange barn har ikke opplevd annet enn flukt og fare i lang tid. De trenger å få være barn. Her kan organisasjoner som Redd Barna gjøre en viktig jobb!

Følelsen av å være «hjemme» er avhengig av enkelt-personer, at noen får en til å føle seg hjemme og velkommen. Nasrat forteller om en spesiell person i livet sitt; om læreren Sigrid Sofie som han møtte på asylmottaket, og som fremdeles etter 25 år holder kontakt med familien. Og om Anders, den første kameraten han fikk på fotballbanen, og som han fremdeles er kompis med.

– Sånne folk får deg til å føle deg velkommen!

LIVET ENDRER SEG

Nasrat har i dag fått to små barn. Med et stolt pappasmil viser han bilder av to nydelige småjenter.

– Når du får barn selv, endrer livet seg fullstendig. Også hvordan du ser tilbake på ditt eget liv. For meg har det å få barn forsterket hvordan jeg husker flukten. Følelsene rundt det er også blitt mye sterkere. Jeg vet at jeg aldri kunne sendt ut mine egne barn på en slik reise. Jeg vet hvor farlig det er.

Nasrat har vært tilbake i Afghanistan én gang – i 2019.

Gardisten Nasrat har vakt utenfor Slottet i 2008 og har fått besøk av en stolt mor. (Privat foto)

– Hjertet mitt ble knust. Det var så trist å se at landet er så ødelagt. Det satt kvinner og tigget på gata med spebarn i armene i 35 varmegrader. Og nå som Taliban er tilbake er forholdene enda verre. Det kan komme flere flyktninger fra Afghanistan i tiden framover, sier Nasrat. Han har en utfordring:

– Prøv å sette deg inn i flyktningenes situasjon. Ingen forlater et godt, velfungerende land. Når folk legger ut på sånne fryktelige reiser eller sender av gårde barna sine, er det fordi de må. Ikke fordi de har lyst. Ta vel imot dem! ●

SKJELVER VED TANKEN

– Hvordan kunne jeg sende av gårde et lite barn, uten foreldrene, på en så farlig reise... I dag skjelver jeg ved tanken!

Najieh Sahag tenker tilbake på høstdagen da hun tok farvel med tiårningen sin. Hun var rolig og kysset ham farvel. Først da han var kommet seg av gårde, kom fortvilelsen og tårene.

– Det var et vanskelig valg. Jeg visste det var risikabelt å flykte på den måten.

Samtidig måtte jeg få Nasrat i sikkerhet. Jeg hadde mistet mannen min, og kunne ikke miste Nasrat også. Taliban terroriserte befolkningen i Afghanistan, og situasjonen var fryktelig dårlig. Det var viktig å få ham til et trygt land der han kunne få utdanning, sier 63-åringen i dag.

Najieh var sikker på at sønnens flukt ville gå bra siden han var i følge med onkelen sin. Men hun hadde ingen anelse om hvor farlige situasjoner de stod oppe i underveis, eller at reisen skulle dra ut over to år. Hun visste heller aldri hvor de to flyktningene var, og hørte livstegn fra sønnen bare en gang på de to årene.

Da de endelig møttes igjen på et asylmottak i Norge, var Nasrat blitt en annen.

– Det var en gledens dag i livet mitt at familien igjen var samlet. Han var blitt så stor og selvstendig, sier Najieh.

– Kunne du ha gjort det samme på nytt?

– Nå gikk jo flukten bra, og familien vår har det godt i Norge. Men nei, jeg vet for mye om Nasrats to år på flukt. Jeg hadde gjort et annet valg i dag, selv om det også hadde fått store konsekvenser.

Najieh har slått røtter i Norge, men har stor familie i Afghanistan og er daglig i kontakt med dem.

– Jeg hadde aldri trodd at Taliban kunne komme tilbake. Aldri. Men nå er vi der igjen. Det afghanske folket lider mer enn noen gang. Verden må ikke glemme barna i Afghanistan, sier Najieh stille. ●

SAMMEN SKAL VI HJELPE 100 000 BARN FØR JUL

Redd Barna

For noen barn er vinteren livsfarlig. Barn som lever i krig og konflikt er ekstra utsatt, og mange står i fare for å ikke ha det de trenger for å overleve. Med ditt bidrag kan vi gi de mest sårbare barna varme klær, mat og et trygt sted å være.

Redd de som trenger det mest. Vipps til **2230 og merk med «**JUL**»**

«Nå er det flere som må finlese kiloprisene når de handler»

Barnetrygden er et unikt verktøy for å holde familier unna fattigdomsgrensa, mener Kaisa Hansen-Suckow. I hennes barndom var den månedlige summen avgjørende for at det var nok mat i kjøleskapet.

TEKST: GEIR ANDERS RYBAKKEN ØRSLIEN

Kaisa Hansen-Suckow har de siste årene etablert seg som en viktig stemme for den skjulte barnefattigdommen. Den som mange nordmenn aldri ser, fordi skammen tvinger så mange til å skjule den. Nå er hun aktuell med boka «Oss mot verden», der hun forteller om å vokse opp i fattigdom, om å feire julekveld i en campingvogn, ha 18 kroner på konto og jakte på middag i søppelcontainere hjemme i Arendal.

Som ung alenemor innså hun at fattigdommen gikk i arv. For Kaisa har hverdagen alltid handlet om hva man har råd til – og mye oftere: Hva man ikke har råd til. Nå som matprisene øker brutalt, strømmen koster flekk og renta skyter til værser, ser hun at mange flere nordmenn oppdager hennes virkelighet.

FOTO: MANIFEST FORLAG

MANGE MÅ TENKE ANNERLEDES

– Nå om dagen snakker jeg med mange som for aller første gang må se på økonomien sin på en annen måte. De har aldri vært særlig bekymret, men nå er det som om pengene plutselig ikke er like mye verdt. Nå begynner de å tenke at de kanskje ikke bør kaste den halve brokkolien, nå finleser de kiloprisene i butikken og går innom datohylla som fast rutine. Nå ser de det som alltid har vært min hverdag.

I dag har Kaisa mastergrad, fast jobb og en familieøkonomi som etter årelangt strev endelig holder seg flytende, selv om marginene er små. Hun ser på barnetrygden som et samfunnsverktøy som er viktigere enn noensinne, og støtter helhjertet Redd Barnas krav om å øke barnetrygden for barna over seks år.

VI MÅ IKKE FØLE SKAM FOR Å HA DÅRLIG RÅD

– Det er fremdeles et enormt gap mellom hva som framstilles som normalen, og hvordan folks hverdag virkelig er. Det er vanlig å streve med økonomien, og det er ille at så mange føler skam og bruker så mye krefter på å skjule det, som om det er noe galt med oss. Når barnefattigdom fremdeles øker i Norge, er det systemet det er noe galt med, understreker Kaisa.

– Barnetrygden for de over seks år har stått stille i årevis, og vi vet at det er familier med skolebarn som sliter tyngst. Nå som levekostnadene eksploderer, vet vi hvordan det vil gå om politikerne ikke tar grep og sørger for at barnetrygden økes for de som trenger det mest.

Hun husker at de diskuterte barnetrygd

i klassen, og flere fortalte at mamma og pappa satte hele barnetrygden på sparekonto. Kaisa gikk hjem og gledet seg til å høre hvor mye hun kom til å ha i banken når hun ble stor.

HADDE IKKE SJANSTIL Å SPARE BARNETRYGGEN

– Dette var første gang mamma måtte sette ord på at vi strevde. Hun måtte si at hun aldri hadde hatt råd til å spare noe av barnetrygden, forteller Kaisa.

– For oss betød den at vi hadde råd til mat i to uker til. Hadde vi fått to-tre tusen kroner til, hadde vi kanskje hatt råd til internett hjemme, så jeg slapp å gå til biblioteket for å søke etter informasjon til leksene. Eller i hvert fall et busskort, så jeg hadde sluppet å gå helt dit hver gang. ●

BARNEFAMILIENE STREVER I MØTE MED PRISØKNINGENE

Den nye undersøkelsen om barnefamilienes økonomiske hverdag viser at den kraftige prisveksten skaper større økonomiske bekymringer hos foreldre med skolebarn enn de med barn under skolealder.

33

prosent av barnefamiliene må redusere matinnkjøpet vesentlig.

59

prosent mener at barn over 6 år må få samme sum i barnetrygd som de yngste.

70

prosent av barnefamiliene må nå kutte strømforbruket.

10

prosent kutter i fritidsaktivitetene til barna på grunn av økte kostnader.

Undersøkelsen ble gjennomført av Respons Analyse på oppdrag for Redd Barna i løpet av uke 35 og 36 i 2022.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

VIKTIG Å ØKE BARNETRYGDEN FOR DE OVER 6 ÅR

70 prosent av barnefamilie-
liene sier at de bruker hele eller deler av barnetrygden.

Hver tredje barnefamilie i Norge må kutte matinnkjøpene vesentlig for å redde økonomien.

– Dette viser at en solid økning i barnetrygden for de eldste barna er både viktig og riktig, sier Monica Sydgård i Redd Barna.

Det er Respons Analyse som på oppdrag fra Redd Barna har gjennomført undersøkelsen om barnefamiliers økonomi. Svarene dokumenterer at familiene med barn i skolealder er de som sliter tyngst i møte med prisveksten. Hele 7 av 10 familier bruker hele eller deler av barnetrygden hver måned.

Redd Barna svarer nå med et krav om økning av barnetrygden for barn over seks år, og har samlet nær 15 000 signaturer i oppropet. Monica Sydgård leder Redd Barnas Norgesprogram, og peker på at økning i barnetrygd har dokumentert effekt.

ØKT BARNETRYGD HAR HJULPET DE YNGSTE

– Den forrige regjeringen økte omsider barnetrygden for barna under seks år. Nå ser vi allerede at det som lenge var en jevn økning i barnefattigdom for denne aldersgruppen, endelig er på vei ned. Men

blant de eldre barna øker fattigdommen fremdeles, konstaterer Sydgård.

Forskningen har dokumentert hvordan barn rammes når familier sliter økonomisk: Stress og konfliktnivå øker hjemme. Mange barn forsøker å skjerme foreldrene ved å slutte å snakke om sine egne behov.

BARNEFATTIGDOMMEN FIREDOBLET PÅ TJUE ÅR

– På lang sikt ser vi at barnefattigdom bidrar til dårligere skoleresultater og betydelig økt risiko for fysiske og psykiske helseplager. Øker vi barnetrygden for barna over seks år, er det en investering i barns trygghet og oppvekst som vil spare samfunnet store utgifter i framtida, understreker Monica Sydgård.

Hun minner om at barnefattigdom i Norge er firedoblet på tjue år, samtidig som Norge har forpliktet seg til å halvere nasjonal fattigdom innen 2030.

I 2020 levde 115 000 norske barn i en husholdning med vedvarende lave husholdningsinntekter, definert som under 60 prosent av medianlønn over tre år.

– I 2015 signerte Norge de nye bærekraftsmålene til FN, der en slik halvering er en del av mål nummer én. Etter sju år har fattigdommen økt, og det er bare åtte år igjen til målet skal være nådd. Det begynner å haste, og vi vet allerede at barnetrygden er et effektivt verktøy, sier Monica Sydgård. ●

DET SKJER I NORGE

FOTO: REDD BARNA

Festkomiteen som skal arrangere Redd Barnas Fredsprisfest 2022. Foran fra venstre: Eleonora, Marte, Rolf, Olav, Radya, Cornelia, Johanna. Bak fra venstre: Tommy, Matylida, Iver, Oskar, Live

FREDSPRISFEST FOR 25. GANG

For 25. gang skal fredsprisvinnerne intervjues og hylles av barn, rett før de drar til Rådhuset for å få medaljen. Årets Nobels Fredspris er delt mellom tre aktører; Ales Bialiatki fra Belarus, Memorial fra Russland og Center for Civil Liberties fra Ukraina. Alle har gjort en enestående innsats for å dokumentere krigsforbrytelser, brudd på menneskerettigheter og maktmisbruk.

Tolv syvendeklassinger fra tre ulike skoler utgjør festkomiteen som planlegger årets Redd Barnas fredsprisfest. De bestemmer hvilke spørsmål de skal stille fredsprisvinnerne, hvordan scenen skal se ut og hvordan manuset skal være. De er programledere og pressetalspersoner. Alle artister er unge talenter, både de som danser, synger, spiller rock eller klassisk, og de som rapper. Festen er en del av det offisielle programmet for Nobels fredspris og går av stabelen på Nobels Fredssenter 10. desember. Følg festen på Redd Barnas nettsider klokken 11–12!

RETTIGHETSSLOTTET OVERSETTES

Redd Barnas digitale læremiddel Rettighetsslottet skal i løpet av vinteren oversettes og tilpasses tre ulike samiske språk, samt få nytt innhold om klima og miljø.

Det er viktig for samiske barns rett til opplæring på eget språk at læremidler, som Rettighetsslottet, nå blir tilgjengelig på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. I dag finnes det svært få digitale læremidler i samme skala som er tilgjengelig på tre samiske språk.

Det nye innholdet vil blant annet bestå av ny musikk og musikkvideoer på norsk og samisk. På laget har Redd Barna bl.a. fått med seg årets samiske Blime-artist Ole-Henrik Lifjell, Marianne Pentha (fra samiske Frozen) og Fred Buljo fra Keiino.

Alt innhold i Rettighetsslottet relanseres på samiske språk i mars 2023, samtidig som det nye innholdet om klima lanseres.

Emma Elliane Oskal Valkeapää i studio for å spille inn nye låter til Rettighetsslottet.

FOTO: KRISTIAN LARSEN

FOTO: REDD BARNA

UNGDOMSPLAN FOR BERGEN

På bystyremøtet i Bergen i oktober ble *Plan for ungdomstiden – God ungdomstid i Bergen* vedtatt. Dette er Norges første helhetlige kommunale ungdomsplan. Redd Barna Bergen er en av frivilligruppene i organisasjonen vår som jobber med lokalpolitisk påvirkning, og i denne perioden er nettopp Ungdomsplanen noe av det vi har jobbet med.

I høringssvaret som vi sendte inn hadde vi blant annet forslag om at Bergen skulle bli en «Youth Friendly City», og vi er glade for at vi ble hørt på dette punktet. Vi er også fornøyd med at vårt forslag om at man må styrke ungdomsklubbene i alle bydeler, ikke kun i sentrum, er hørt. Og det er også veldig bra at planen inneholder et tiltak om en tilskuddsordning for fritidsklubber.

Framover skal Redd Barna Bergen være en vaktbikkje slik at det som ble vedtatt i planen blir satt ut i livet, og ikke blir liggende i en skuff på rådhuset.

Om du som frivillig i Redd Barna ønsker å jobbe lokalpolitisk, har vi en egen rådgiver for dette. Les mer om vårt lokalpolitiske arbeid her.

Sigrid Helliesen Lund kjempet hele livet for fred og sosial rettferd, og som Redd Barnas første leder er det ekstra stas å få plassen oppkalt etter henne.

Sigrid Helliesen Lunds plass

REDD BARNAS
FØRSTE LEDER
HEDRES

Plassen utenfor hovedinngangen til nye Redd Barna-huset hedrer organisasjonens første leder Sigrid Helliesen Lund.

Det nye Redd Barna-huset nærmer seg ferdigstillelse og er klart for innflytting i januar. Direktør for mennesker og teknologi i Redd Barna, Linn Huse-Amundsen gleder seg til å flytte inn. – Det er nesten ikke til å tro, sier hun.

I dag er det om lag 850 gater og plasser i Oslo. Bare om lag hundre av disse har fått navn etter kvinner. Når Redd Barna bygger nytt hus ble det derfor en god anledning å kalle opp plassen etter Sigrid Helliesen Lund som gjorde en stor innsats for barn og var Redd Barnas første leder.

– Utenfor Redd Barna-huset er det en fin plass med mye liv

om sommeren. Det er da helt fantastisk at det blir hetende Sigrid Helliesen Lunds plass. Det er en flott anerkjennelse, sier Linn Huse-Amundsen. Redd Barna har også søkt på adresseendring, slik at deres nye adresse kanskje blir Sigrid Helliesen Lunds plass 1.

Hele livet kjempet Sigrid Helliesen Lund for fred og sosial rettferd, men det var spesielt å

hjelpe barn som sto hennes hjerte nær. Før andre verdenskrig reiste hun rundt i Europa, og ble blant annet formann i Nansenhjelpens barnekomité. I 1939 reiste hun til Praha, der hun hentet 37 jødiske barn til Norge. Da krigen kom til Norge ble Sigrid Helliesen Lund involvert i arbeidet i hjemmefronten. Hun jobbet utrettelig for å få flyktninger over

til Sverige, både motstandsfolk, jøder og andre som var i akutt fare. I 1943 måtte Sigrid og ektemannen selv flykte til Sverige. Her ble hun kjent med lederen for Rådda Barnen. Da Sigrid Helliesen Lund kom tilbake til Norge etter krigen lå Europa i ruiner. Hun ble med og startet Redd Barna, og var den første formannen, som det het den gangen.

REDD BARNAS-HUSET ER BYGGET MED BÆREKRAFT

I januar flytter Redd Barna til nytt bygg i Oslo. – Det nye hovedkontoret blir helt unikt, og første i sitt slag, sier Linn Huse-Amundsen.

TEKST OG FOTO: JØRN FINSRUD

Det nye hovedkontoret på Hasle i Oslo, som blir nesten hele 2800 kvadratmeter stort, er snart innflyttingsklart.

– Det blitt satt opp med en metode som kan ligne legoklosser. Dette er verdens første kontorbygg i sitt slag, sier Linn Huse-Amundsen som er direktør for mennesker og teknologi i Redd Barna.

Hun forklarer at ferdighuset kan sammenlignes med legoklosser da det ble satt sammen. Hvis deler av huset ikke skal brukes mer, kan det enkelt demonteres. Treverket går tilbake til kretsløpet.

– Det blir et miljøhus. Byggematerialet, bortsett fra fundamentet, er heltre fra Årnes. Til og med spikrene er i tre, sier Huse-Amundsen.

FOKUS PÅ GJENBRUK

Det aller meste av interiør i det nye huset

blir i naturmateriale. Ja, til og med toalettene i første etasje blir i tre. I de andre etasjene blir det gjenbrukte toaletter og servanter, samt annet overskuddsmateriell, som fliser og gulvbelegg som er til overs fra andre prosjekter. På denne måten blir det mindre miljøavtrykk av det nye bygget.

– Derfor tar vi også med oss møblene fra de gamle lokalene. Noe blir pusset opp. Og det vi ikke har av egne møbler fra de gamle lokalene kjøper vi brukt. Det eneste vi kjøper nytt er noen stoler, men disse er laget av resirkulerbart materiale, sier Huse-Amundsen.

Ettersom bygget har en bærekraftig trekonstruksjon, fanger det opp overskudd av karbon i atmosfæren. Dette sikrer også et godt innneklima for alle som skal oppholde seg der. Som følge av at betong erstattes med treverk, reduserer også det store mengder klimagassutslipp.

Redd Barna har hatt samarbeid med Edvard Munch videregående skole i Oslo. Elevene lager puffer, puter, lamper og annet interiør, og de skal være med og foliere møterommet. I tillegg skal Jåttå videregående skole i Stavanger lage ulike inventar som blomsterpotter, krakker og pynt.

– Dette er hyggelige bidrag som blir med og skaper liv i interiøret, sier Huse-Amundsen.

LOKALE SOM SAMLER

Selv om 200 ansatte flytter til helt nytt bygg på Hasle, blir det ikke dyrere for organisasjonen.

– Redd Barna har i denne prosessen fått god hjelp av Malling & Co Leietakerrådgivning AS, som er vår hovedsamarbeidspartner. De har hjulpet oss med å finne nye lokaler, men også med dialogen med utbyggerne hele veien i prosjektet. På denne måten er kostnadene holdt nede, sier Huse-Amundsen.

Bygget er så godt som ferdig. Alt har vært i rute, til tross for at tilsvarende bygg aldri er blitt satt opp tidligere. Det nye bygget blir på fire etasjer. Hele første etasje blir et stort allrom, tilrettelagt for aktiviteter.

– Det blir veldig fint å få et eget Redd Barna-hus. For oss blir det helt fantastisk. Vi flytter fra et kontorbygg der vi har holdt til i femte og sjette etasje, og ungdomsorganisasjonen vår i første etasje. Nå får vi samlet alt i samme lokaler. Det blir et sted der frivillige kan komme, holde møter og vi kan arrangere aktiviteter med barn. Det blir så fint at det er nesten ikke til å tro, sier en svært fornøyd Huse-Amundsen, som gleder seg til å starte flyttingen. ●

REDD BARNA MENER

BARN PÅ FLUKT MÅ SIKRES BEDRE BESKYTTELSE

Krigen i Ukraina vist at europeiske land raskt kan bli enige om gode løsninger for mennesker på flukt. Dette gir håp for en mer human asyl- og flyktningpolitikk. Bildet er tatt i forbindelse med innspillingen av Redd Barnas nye film basert på sanne historier. Den kan du se mer om på side 34.

Tall fra FN viser at det for første gang i historien er over 100 millioner flyktninger og fordrevne i verden. Ikke siden andre verdenskrig har så mange barn i verden blitt drevet på flukt.

Hvert femte sekund tvinges et barn til å dra fra alt som er nært og kjent. Fra venner, skole, fra turn- og fotballag. Mange må også dra fra familie, søsken og besteforeldre. Noen barn må flykte helt alene, uten foreldre eller andre voksne som kan passe på dem.

Barna flykter fra grusomme kriger, fra langvarige konflikter, fra land hvor de frykter å bli kidnappet, torturert eller mishandlet for hvem de er eller hva de tror på. De flykter fordi de må, fordi de er utryg-

ge der de kommer fra. De håper å finne trygghet i et annet land.

Dessverre blir ikke alltid barna møtt med beskyttelsen de har behov og rett på. Flukten tar ofte mange måneder. Noen barn har vært på flukt i mange år, og noen overlever ikke.

I Europa har det vært en urovekkende utvikling de siste årene. Barn som prøver å søke beskyttelse i Europa blir møtt med stadig mer brutal innvandringskontroll og stengte grenser. Europa har strammet grepet for å avskrekke og presse flyktningene tilbake fra grensene. Dette setter barns liv og helse i fare.

I Redd Barnas nye rapport *Wherever we go, someone does us harm* forteller 48 barn

og ungdommer om hvordan det var å flykte langs Balkan-ruten som barn. Barna og ungdommene vi har snakket med forteller at voksne som skulle beskytte eller hjelpe dem, i stedet trakasserer, dehumaniserer, slår og forgriper seg seksuelt på dem. Samtlige av de 48 barna og ungdommene har vært vitne til seksuelle overgrep eller opplevd fysisk og psykisk vold. De forteller at de er særlig utsatt på grenseovergangene, hvor de har blitt avkledd, tvunget til å stå nakne i kulden, blitt slått med stokker og brukt elektrosjokkvåpen på, og flere har også blitt jaget av hunder.

Samtidig har krigen i Ukraina vist at europeiske land raskt kan bli enige om

«Vi er utålmodige og opprørte på vegne av dem som i møte med europeisk asylsystem får fysiske og psykiske skader som kan sette spor livet ut.»

gode løsninger for mennesker på flukt. Det har vist at det er mulig, så lenge den politiske viljen er der. Dette gir håp for en mer human asyl- og flyktningspolitikk. Vi håper europeiske ledere lærer av dette og kommer sammen for å sikre bedre beskyttelse for alle barn på flukt, uansett hvor de kommer fra. Det har de rett på, og det er europeiske land forpliktet til å sørge for. FNs barnekonvensjon slår fast at ethvert barn har rett til å bli beskyttet mot vold og overgrep. Alle barn har rett til å søke asyl og få sin sak behandlet på en rettssikker måte.

Barn på flukt trenger at vi holder myndighetene ansvarlig. At vi er utålmodige og opprørte på vegne av dem som i møte med europeisk asylsystem får fysiske og

psykiske skader som kan sette spor livet ut. I et nytt opprop ber vi norske myndigheter ta større ansvar for å beskytte barn på flukt mot vold og overgrep. Redd Barna vil sammen med dere fortsette å gjøre alt i vår makt og fortsette å jobbe for at alle barn på flukt får den beskyttelsen de har behov for og rett på.

Hilsen
Birgitte Lange
generalsekretær i
Redd Barna

TAKK TIL VÅRE HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE

BDO støtter Redd Barnas arbeid med utdanning, samt vårt arbeid i Norge. I tillegg bidrar BDO med pro bono-arbeid.

Deloitte støtter Redd Barnas arbeid med utdanning. I tillegg bidrar de til pro-bono arbeid gjennom bistand til prosjektledelse og implementering av økonomi- og porteføljesystem.

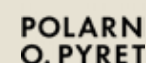
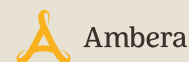

NorDan støtter vår internasjonale kampanje Safe Back to School som vil hjelpe flest mulig barn tilbake til skolebenken etter Corona-nedstenging.

Wiersholm støtter Redd Barnas arbeid for barns rettigheter. Advokatfirmaet bidrar med juridisk kompetanse, pro-bono arbeid og prosjektstøtte.

SAMARBEIDSPARTNERE

**GI ET EKSTRA BIDRAG
ELLER DEL MED EN VENN**

FOTO: MUSTAFA SAIED

-Jeg elsker hvert sekund vi har sammen!

– Jeg leker med henne og får henne til å le hele tiden. Og når jeg forteller historier så bare fortsetter hun å le!

Livet har vært hardt for Fartun (10). Under tørken i 2019 mistet hun og familien alle inntekter da geitene døde på grunn av vannmangel. Fartuns familie stod uten inntekt og ingen mulighet til å skaffe mat. Mangelen på mat førte til at lillesøster, Fatima, ble alvorlig underernært og syk. Hun behøvde akutt hjelp.

Takket være et sykehus, støttet av Redd Barna, kunne Fatima

få melk og livreddende nøtTEGRØT. Sakte, men sikkert, ble Fatima sterkere og friskere. Og Fartun kunne igjen få lillesøster til å le.

Dessverre har konflikt og ekstrem tørke igjen ført til at barn i Somalia lider.

Akkurat nå risikerer en femdel av Somalias barn alvorlig underernæring og mange står i fare for å dø av sult.

Takket være din støtte er Redd Barna tilstede med livreddende hjelp. Sammen gir vi barna en bedre framtid.